

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 10. juli 2020
(OR. en)

9543/20

RC 7

FØLGESKRIVELSE

fra:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	9. juli 2020
til:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2020) 302 final
Vedr.:	RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET Beretning om konkurrencepolitikken 2019

Hermed følger til delegationerne dokument - COM(2020) 302 final.

Bilag: COM(2020) 302 final

Bruxelles, den 9.7.2020
COM(2020) 302 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Beretning om konkurrencepolitikken 2019

{SWD(2020) 126 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Beretning om konkurrencepolitikken 2019

1. Indledning

2019 markerede starten på en ny periode for Den Europæiske Union. Efter valget i maj, som havde den største samlede valgdeltagelse siden 1994 (50,66 %)¹, gav Europa-Parlamentet grønt lys til den nye Europa-Kommission på grundlag af de prioriteter, der er skitseret i den valgte formand Ursula von der Leyens politiske retningslinjer². I opgavebeskrivelsen, der er rettet til Margrethe Vestager, ledende næstformand for et Europa klar til den digitale tidsalder, understreges behovet for *"at sikre, at vores konkurrencepolitik og -regler passer til nutidens økonomi, håndhæves strengt og bidrager til et stærk europæisk erhvervsliv — både i internt i EU og globalt"*³.

Grundlaget for EU's konkurrencelovgivning er lige så relevant i dag, som da Romtraktaten blev undertegnet for mere end 60 år siden. De europæiske konkurrenceregler giver virksomheder af alle størrelser en fair chance for at konkurrere og hjælper de europæiske forbrugere med opnå en fair behandling på det indre marked. Håndhævelsen af EU's konkurrenceregler bidrager til at skabe åbne og konkurrencedygtige markeder, som gør de europæiske virksomheder mere effektive, innovative og parate til at konkurrere på globalt plan. I 2019 var Kommissionens konkurrencepolitiske og håndhævelsesmæssige tiltag fortsat rettet mod konkurrencebegrænsende adfærd og foranstaltninger på markeder, der har betydning for borgerne og virksomhederne i EU, f.eks. telekommunikation og den digitale sektor, energi og miljø, finansielle tjenesteydelser, beskatning, landbrug og fødevarer samt transport.

Samtidig er det vigtigt, at EU's konkurrenceregler stadig er egnede til en verden i hastig forandring og løbende tilpasses til den moderne økonomi, som er grøn og digital. Den europæiske konkurrencepolitik skal navnlig tackle nye udfordringer i forbindelse med anvendelsen af data, algoritmer og markeder i hastig udvikling i et stadig mere digitalt miljø samt styrke samarbejdsnetværk mellem medlemsstaternes myndigheder og Kommissionen for at støtte fair konkurrence på det indre marked. Samtidig er der iværksat evalueringer af de relevante statsstøtteregele, herunder miljø- og energiretningslinjerne, som vil blive revideret til også at afspejle de politiske målsætninger i den europæiske grønne pagt.

I april 2019 offentliggjorde Kommissionen en rapport om konkurrencepolitik i den digitale tidsalder ("Competition Policy for the Digital Era")⁴, som er udarbejdet af tre uafhængige særlige rådgivere og har til formål at give input til Kommissionens igangværende refleksionsproces om, hvordan konkurrencepolitikken bedst kan tjene de europæiske forbrugere i en verden i hastig forandring. I rapporten analyseres de vigtigste karakteristika ved den digitale økonomi — ekstreme stordriftsfordele af digitale tjenester, netværksvirkninger og datas rolle — som har ført til etableringen af store digitale aktører.

For at sikre, at konkurrencereglerne stadig er egnede til formålet, gennemførte Kommissionen i 2019 brede evalueringer, der havde til formål at vurdere konkurrencereglernes funktion og derefter etablere et grundlag for beslutninger om behovet for at forbedre muligheden for at tackle mange af disse udfordringer og for at gøre håndhævelsen heraf mere effektiv. Revisionen omfatter de kartelregler, der udløber under det nye mandat, og de respektive retningslinjer, en række statsstøtteregele og

¹ Se: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20191029IPR65301/final-turnout-data-for-2019-european-elections-announced>.

² Ursula von der Leyen, *"En mere ambitiøs Union. Min dagsorden for Europa"* Politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission 2019-2024, Åbningstale til Europa-Parlamentets plenarforsamling, 16.7.2019: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_en.pdf.

³ Ursula von der Leyen, opgavebeskrivelse til Margrethe Vestager, ledende næstformand for et Europa klar til den digitale tidsalder, 1.12.2019, som findes på https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf.

⁴ Se: <http://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>.

vejledninger samt den igangværende evaluering af visse fusionskontrolregler. Ved årets udgang meddelte ledende næstformand Margrethe Vestager også, at der vil blive igangsat en gennemgang af meddelelsen om markedsafgrænsning.

Konkurrencepolitikken spiller også en vigtig rolle i EU's moderne industripolitik, som sigter mod at gøre de europæiske virksomheder mere innovative og dermed konkurrencedygtige på internationalt plan. EU's statsstøttere regler understøtter dette mål, når markedet svigter, og der er behov for at styrke værdikæder. I december 2018 og december 2019 fandt Kommissionen, at to projekter, der var blevet anmeldt i fællesskab af en række medlemsstater inden for de europæiske prioriterede områder for henholdsvis mikroelektronik og batterier, var i overensstemmelse med EU's statsstøttere regler og bidrager til en fælleseuropæisk interesse⁵. De deltagende medlemsstater vil yde op til i alt 5 mia. EUR til finansiering af disse to projekter, som sammen sigter mod at frigøre yderligere 11 mia. EUR i private investeringer.

EU's konkurrencepolitik gennemføres ved at håndhæve traktatbaserede regler, der understøttes af grundige økonomiske analyser og retmæssige processer. Ikkeforskelsbehandling, gennemsigtig og forudsigelig håndhævelse, retten til at blive hørt og beskyttelse af fortrolighed er derfor alle kerneprincipper og standarder, som Kommissionen gennemfører i sin håndhævelsespraksis, og som den fremmer i hele verden.

Kommissionen samarbejder med medlemsstaternes nationale konkurrencemyndigheder og med de nationale domstole med det formål at håndhæve de europæiske konkurrenceregler. Samtidig samarbejder Kommissionen aktivt med relevante internationale fora og konkurrencemyndigheder i hele verden for at udvikle reelt lige konkurrencevilkår på globalt plan. Inden for Verdenshandelsorganisationen har Kommissionen deltaget i forhandlinger om e-handel og telekommunikationstjenester samt om forbedring af de internationale regler om subsidier.

EU's konkurrenceregler støtter stærke europæiske virksomheders vækst og udvikling, uanset om de er store, små eller mellemstore virksomheder. På globalt plan står europæiske virksomheder alligevel over for forskellige udfordringer med hensyn til lige konkurrencevilkår. Andre værktøjer end konkurrencelovgivningen er mere egnede til at imødegå disse udfordringer. Kommissionens igangværende overvejelser omfatter, i hvilken udstrækning EU's nuværende værktøjskasse kan håndtere de skævvridende virkninger af udenlandske subsidier og statsligt ejerskab, og hvilke (eller hvilken kombination af) yderligere instrumenter der kan være behov for.

Denne beretning er et ikke-udtømmende sammendrag af Kommissionens aktiviteter på det konkurrencepolitiske område i løbet af 2019 (del I). Beretningen omhandler som sådan ikke Kommissionens indsats for at støtte for EU's økonomi i forbindelse med covid-19-udbruddet. Yderligere og mere detaljerede oplysninger om de aktiviteter, der beskrives i rapporten, kan findes i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (del II) og på webstedet for Generaldirektoratet for Konkurrence⁶.

2. Yderligere forbedring af effektiviteten af EU's konkurrencepolitik og håndhævelse

I 2019 indledte Kommissionen en omfattende evaluering og gennemgang af konkurrencereglerne og retningslinjerne med det formål at vurdere, hvorvidt de stadig er egnede til formålet.

Kommissionen iværksætter en "kvalitetskontrol" af statsstøttere reglerne⁷

I maj 2012 lancerede Kommissionen en større reformpakke om modernisering af statsstøttere reglerne, som siden 2013 har ført til revision af en lang række statsstøttere regler siden. Denne omfattende reformpakke har givet medlemsstaterne mulighed for hurtigt at gennemføre statsstøtteforanstaltninger, som fremmer investeringer, økonomisk vækst og jobskabelse.

⁵ Se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_18_6862 og https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6705.

⁶ Se: https://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

⁷ Se: https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-182_en.

I januar 2019 igangsatte Kommissionen en proces for evaluering af reglerne under pakken for modernisering af statsstøtte i overensstemmelse med Kommissionens retningslinjer for bedre regulering, og det betød, at gyldigheden af de statsstøtteregele, der ellers ville udløbe ved udgangen af 2020, blev forlænget. Denne evaluering gennemføres som en "kvalitetskontrol" og omfatter forberedelse af en gennemgang af de relevante retningslinjer i lyset af de politiske målsætninger i den europæiske grønne pagt.

Kvalitetskontrollen af pakken for modernisering af statsstøtteregele, retningslinjerne for statsstøtte til jernbaner og kortfristet eksportkreditforsikring

Kvalitetskontrollen har til formål at analysere disse statsstøtteregeles relevans, effektivitet, sammenhæng og EU-merværdi og samtidig danne grundlag for Kommissionens afgørelser vedrørende mulighederne for yderligere forlængelse eller eventuelt ajourføring af reglerne.

Kvalitetskontrollen omfatter følgende to forordninger og ni retningslinjer:

- den generelle gruppefritagelsesforordning og de minimis-forordningen
- retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte
- rammen for forskning og udvikling
- meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse
- retningslinjerne for risikofinansiering
- retningslinjerne for støtte til lufthavne og luftfart
- miljø- og energiretningslinjerne samt
- rammebestemmelserne for redning og omstrukturering.

Den igangværende kvalitetskontrol omfatter desuden også retningslinjerne for statsstøtte til jernbaner og meddelelsen om kortfristet eksportkreditforsikring, som ikke indgik i pakken for modernisering af statsstøtte fra 2012.

Medlemsstaterne og andre interessenter havde via forskellige spørgeskemaer mulighed for at komme med deres input og bemærkninger til kvalitetskontrollen under en offentlig høring. Høringen blev afsluttet i juli 2019 med undtagelse af spørgeskemaet om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, som var åben indtil udgangen af oktober. En række undersøgelser er også i gang.

I februar 2019 igangsatte Kommissionen endvidere offentlige høringer med henblik på at evaluere og forberede revisionen af de eksisterende retningslinjer for visse statsstøtteforanstaltninger som led i ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner efter 2012 (ETS-retningslinjerne)⁸. I ETS-retningslinjerne, som blev vedtaget i 2012 på grundlag af Unionens ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner fra 2005, fastsættes betingelserne for, hvornår medlemsstaterne kan yde kompensation til visse virksomheder inden for bestemte sektorer med et højt elforbrug for en del af deres højere elomkostninger som følge af EU's emissionshandelsordning, i perioden 2013-2020. Ved deres udløb den 31. december 2020 vil ETS-retningslinjerne fra 2012 blive ajourført for at sikre, at de er tilpasset EU's nye emissionshandelsordning for 2021-2030⁹.

Endelig iværksatte Kommissionen i juni 2019 en evaluering af statsstøtteregele for sociale og sundhedsmæssige tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og af de minimis-forordningen for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse¹⁰, som udløber i december 2020. Som led i denne evalueringen blev der gennemført en målrettet offentlig høring mellem juli og december 2019, som vil indgå i evalueringen.

Kommissionen undersøger nye markedstendenser på området for vertikale forsyningsaftaler og horisontale samarbejdsaftaler

I 2019 indledte Kommissionen evalueringen¹¹ af reglerne om fritagelse af visse horisontale aftaler¹² fra

⁸ Se: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-6600267_en.

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/410 af 14. marts 2018 om ændring af direktiv 2003/87/EF for at styrke omkostningseffektive emissionsreduktioner og lavemissionsinvesteringer og afgørelse (EU) 2015/1814 (EUT L 76 af 19.3.2018, s. 3).

¹⁰ Se: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/evaluation_sgei_en.html.

¹¹ Se: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2019-4715393/public-consultation_en.

EU's almindelige konkurrenceregler. EU's konkurrenceregler om horisontale aftaler omfatter to gruppefritagelsesforordninger vedrørende horisontale samarbejdsaftaler, der fritager henholdsvis visse former for forskning og udvikling samt specialiseringsaftaler fra artikel 101 i TEUF. De ledsagende retningslinjer om horisontale samarbejdsaftaler (horisontale retningslinjer) giver yderligere vejledning til virksomhederne i deres indsats for at indgå samarbejdsaftaler, der er i overensstemmelse med konkurrencereglerne, og giver også detaljerede anbefalinger om emner som f.eks. konkurrencevurdering af informationsudveksling, fælles indkøb, fælles markedsføring og standardisering. De to horisontale gruppefritagelsesforordninger udløber den 31. december 2022. Der er ikke fastsat en udløbsdato for de horisontale retningslinjer, men de evalueres sammen med de horisontale gruppefritagelsesforordninger.

Kommissionen gjorde betydelige fremskridt med evalueringen¹³ af gruppefritagelsesforordningen for vertikale aftaler¹⁴ og af de ledsagende retningslinjer om vertikale begrænsninger. Kommissionen indledte evalueringen i oktober 2018 for at imødegå denne gruppefritagelsesforordnings udløb den 31. maj 2022. I februar 2019 iværksatte Kommissionen en offentlig høring af tre måneders varighed efterfulgt af en undersøgelse i august 2019 om markedstendenser for distributionsmodeller og -strategier. I november 2019 afholdt Kommissionen endvidere en evalueringsworkshop med aktiv deltagelse af interessenter og med mere indgående drøftelser af områder af særlig interesse for evalueringen af gruppefritagelsesforordningen for vertikale aftaler med fokus på, hvordan reglerne gavner forbrugerne.

I februar 2019 offentliggjorde Kommissionen en køreplan for evaluering¹⁵ af gruppefritagelsesforordningen for motorkøretøjer¹⁶. Køreplanen affødte en fire-ugers onlinehøring af interessenter. Der blev også bestilt en undersøgelse, der skulle tilvejebringe en bedre forståelse af, hvordan markedsforholdene har udviklet sig i motorkøretøjssektoren i det seneste årti. Gruppefritagelsesforordningen for motorkøretøjer udløber i maj 2023.

Formålet med disse evalueringer er at sætte Kommissionen i stand til at afgøre, om den skal lade reglerne udløbe, forlænge deres gyldighed eller revidere dem.

Opgradering af EU's straflempelsesordning

Med henblik på yderligere at forbedre effektiviteten af dens procedurer lancerede Kommissionen i marts 2019 onlineværktøjet "eLeniency"¹⁷. Under EU's straflempelsesprogram kan virksomheder eller deres advokater allerede indgive samarbejdserklæringer til Kommissionen pr. e-mail til en funktionspostkasse eller via den mundtlige procedure. eLeniency-værktøjet tilbyder en tredje mulighed for at indgive erklæringer online som led i anmodninger om straflempe med henblik på at opnå bødefritagelse eller -nedsættelse, som led i forligsprocedurer i kartelsager eller som led i samarbejde i ikkekartelretlige sager. Det reducerer derfor omkostningerne og byrden for virksomheder og deres retlige repræsentanter, der deltager i sådanne procedurer, med samme garantier for fortrolighed og retlig beskyttelse. Siden dets lancering har Kommissionen modtaget et stort antal erklæringer og dokumenter gennem eLeniency.

Kampen mod karteller fortsætter

¹² Kommissionens forordning (EU) nr. 1217/2010 af 14. december 2010 om anvendelse af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på visse kategorier af forsknings- og udviklingsaftaler (EUT L 335 af 18.12.2010, s. 36), og Kommissionens forordning (EF) nr. 1218/2010 af 14. december 2010 om anvendelse af traktatens artikel 101, stk. 3, på kategorier af specialiseringsaftaler (EUT L 335 af 18.12.2010, s. 43).

¹³ Se: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-5068981_en.

¹⁴ Kommissionens forordning (EU) nr. 330/2010 af 20. april 2010 om anvendelse af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis (EUT L 102 af 23.4.2010, s. 1).

¹⁵ Se: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-6188380_en.

¹⁶ Kommissionens forordning (EU) nr. 461/2010 af 20. april 2010 om anvendelse af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis (EUT L 129 af 23.4.2010, s. 52).

¹⁷ Se: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_19_1594.

Adgang til inputprodukter til hensigtsmæssige priser er afgørende i en tid med global konkurrence. Karteller vedrører ofte mellemprodukter, som kan være vigtige input for industrien, og de kan derfor påvirke både den europæiske industris konkurrenceevne og forbrugerne. Håndhævelsen af konkurrencereglerne i 2019 var fortsat rettet mod sådanne karteller.

I marts 2019 pålagde Kommissionen Autoliv og TRW¹⁸, producenter af sikkerhedsudstyr til biler, en bøde på 368 mio. EUR for at have overtrådt EU's kartelregler ved at have deltaget i to karteller vedrørende levering af sikkerhedsseler, airbags og rat til de europæiske bilproducenter Volkswagen Group og BMW Group. En tredje deltager i samordningen, Takata, blev ikke pålagt en bøde, da denne virksomhed fik fuld bødefritagelse for at afsløre de to karteller over for Kommissionen i overensstemmelse med EU's straflempelsesordning. Alle virksomheder anerkendte deres deltagelse i kartellerne og indvilligede i at indgå forlig i sagen. Denne kartelafgørelse indgår i en række omfattende undersøgelser af samordning inden for sektoren for automobildele. Kommissionen har allerede pålagt leverandører af lejer, ledningsnet til biler, fleksible skummaterialer (bl.a.) i bilsæder, parkeringsvarmere i biler og lastbiler, generatorer og startere, systemer til luftkonditionering og motorkøling, belysningssystemer, førersikkerhedssystemer, tændrør og bremsesystemer bøder¹⁹. Med afgørelsen fra 2019 når det samlede beløb af Kommissionens bøder til karteller i denne sektor op på 2,15 mia. EUR.

Håndhævelse af proceduremæssige forpligtelser i forbindelse med fusionskontrol

EU's fusionskontrol bidrager til at sikre, at alle virksomheder med aktiviteter på de europæiske markeder kan konkurrere på retfærdige og lige vilkår, hvor foreslåede transaktioner, der kan fordreje konkurrencen, underkastes Kommissionens grundige kontrol. I 2019 fortsatte Kommissionen med at yde en betydelig indsats for at håndhæve de proceduremæssige forpligtelser i EU's fusionsforordning²⁰.

I april 2019 pålagde Kommissionen General Electric (GE)²¹ en bøde på 52 mio. EUR for afgivelse af urigtige oplysninger i forbindelse med undersøgelsen af virksomhedens erhvervelse af LM Wind. I henhold til EU's fusionsforordning kan Kommissionen pålægge bøder på op til 1 % af virksomheders samlede omsætning, hvis de forsætligt eller uagtsomt giver Kommissionen urigtige eller forvanskede oplysninger. Denne bødef afgørelse havde ingen indvirkning på Kommissionens godkendelse af transaktionen i henhold til EU's fusionsregler, som har baseret på korrigerede oplysninger fra den anden anmeldelse.

I juni 2019 pålagde Kommissionen endvidere Canon²², en producent af billeddannelsesprodukter og optiske produkter med hjemsted i Japan, en bøde på 28 mio. EUR for delvist at have gennemført sin erhvervelse af Toshiba Medical Systems Corporation, før den blev anmeldt til og godkendt af Kommissionen (såkaldt "gun jumping"). I henhold til EU's fusionsregler skal fusionerende virksomheder anmelde planlagte fusioner med en EU-dimension til Kommissionen inden deres gennemførelse, og de må først gennemføre dem, når de er anmeldt til og godkendt af Kommissionen.

3. Håndtering af nye udfordringer inden for digitale tjenester, telekommunikation og medier

¹⁸ Sag 40481, *Førersikkerhedssystemer (II)*, Kommissionens afgørelse af 5.3.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40481.

¹⁹ Sag AT.39748 *Ledningsnet til biler* (2013), sag AT.39922 *Lejer* (2014), sag AT.39801 *Polyurethanskum* (2014), sag AT.40055 *Parkeringsvarmere* (2015), sag AT.40028 *Generatorer og startere* (2016), sag AT.39960 *Varmesystemer* (2017), sag AT.40013 *Belysningssystemer* (2017), sag AT.39881 *Førersikkerhedssystemer* (2017) og sag AT.40113 *Tændrør* (2018).

²⁰ Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EF-fusionsforordningen) (EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1).

²¹ Sag M.8436 *General Electric Company/LM Wind Power Holding*, Kommissionens afgørelse af 8.4.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8436.

²² Sag M.8179 *Canon /Toshiba Medical Systems Corporation*, Kommissionens afgørelse af 27.6.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8179.

Gennem det politiske initiativ "Et Europa klar til den digitale tidsalder"²³ har Kommissionens formand defineret det digitale område som en af topprioriteterne for den nuværende Kommissions mandat. Konkurrencepolitikken spiller en væsentlig og integreret rolle i indsatsen for at opnå et velfungerende indre marked for digitale tjenester.

I april 2019 offentliggjorde Kommissionen en rapport om konkurrencepolitik i den digitale tidsalder ("Competition Policy for the Digital Era")²⁴, som er udarbejdet af tre uafhængige særlige rådgivere²⁵, om de fremtidige udfordringer i forbindelse med digitaliseringen af konkurrencepolitikken.

Rapporten om konkurrencepolitik i den digitale tidsalder

De tre særlige rådgiveres rapport indeholder: i) en beskrivelse af, hvad de anser for at være de vigtigste specifikke træk ved de digitale markeder, ii) rådgivernes syn på målene for EU's konkurrencelovgivning i den digitale tidsalder og iii) en drøftelse af anvendelsen af konkurrencereglerne på digitale platforme og data samt om fusionskontrol i forbindelse med bevarelse af konkurrence og innovation.

De tre særlige rådgivere fandt, at den grundlæggende ramme for konkurrencelovgivningen er robust og tilstrækkelig fleksibel til at beskytte konkurrencen i den digitale tidsalder. De anbefalede, at konkurrencemyndighederne og -tilsynsmyndighederne i højere grad tager hensyn til de særlige kendetegn ved platforme, digitale økosystemer og dataøkonomien for at forebygge, at bestemte former for konkurrencebegrænsende adfærd opstår eller ikke straffes. De digitale markeder kræver efter de særlige rådgiveres opfattelse, at der lægges yderligere vægt på teorier om skadelige virkninger og identifikation af konkurrencebegrænsende strategier. Med hensyn til adgang til data kan sektorspecifik regulering ifølge de særlige rådgivere tilvejebringe mere effektive løsninger. Rapporten indeholder også specifikke analyser og forslag vedrørende fusionskontrollspørgsmål, fra både et kompetencesynspunkt og et materielt synspunkt.

Sammen med indkaldelsen af offentlige bidrag fra den 7. juli til den 30. september 2018 og konferencen om udvikling af konkurrencepolitik i den digitale tidsalder ("Shaping competition policy in the era of digitisation"), som blev afholdt i Bruxelles den 17. januar 2019, har rapporten til formål at give input til Kommissionens igangværende refleksionsproces om, hvordan konkurrencepolitikken bedst kan tjene de europæiske forbrugere i en verden i hastig forandring.

Den 9. december 2019 meddelte ledende næstformand Margrethe Vestager den planlagte revision af Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret ("meddelelsen om markedsafgrænsning")²⁶, som giver vejledning i, hvordan Kommissionen anvender begrebet relevant produktmarked og geografisk marked i sin igangværende håndhævelse af EU's konkurrencelovgivning. Denne revision iværksættes primært for at sikre, at meddelelsen afspejler, hvordan Kommissionens praksis med at definere markeder har udviklet sig i de seneste tyve år, og at den er egnet i en verden, der ændrer sig hurtigt og bliver stadig mere digital. Målet med revisionen er at give lettilgængelig vejledning, der er præcis og ajourført, og som fastsætter en klar og konsekvent tilgang til både kartel- og fusionssager på tværs af forskellige brancher.

Håndhævelse af kartelreglerne: styrket kontrol på digitale markeder

I den digitale tidsalder er der fremkommet onlineplatforme, som i nogle tilfælde har udviklet sig til vigtige teknologileverandører. Beslutninger, der træffes af platforme med markedsagt, kan påvirke mange andre markeder, hvis virksomheder er afhængige af disse platforme for at få kontakt med deres kunder. Platforme kan f.eks. fungere som værter og markedsstilsyn, idet de kan fastsætte regler, så markederne forbliver åbne for konkurrence, men deres dobbeltrolle kan blive problematisk og skade konkurrencen, hvis den misbruges. For at sikre at markederne i Europa tjener borgerne, og for at skabe

²³ Se: https://ec.europa.eu/info/priorities/europe-fit-digital-age_en.

²⁴ Se: <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>.

²⁵ De tre særlige rådgivere er Heike Schweitzer, tysk juraprofessor, Jacques Crémer, fransk professor i økonomi, og Yves-Alexandre de Montjoye, belgisk lektor i datavidenskab.

²⁶ Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret (EFT C 372 af 9.12.1997, s. 5).

større gennemsigtighed og retfærdighed blev der vedtaget nye EU-regler om gennemsigtighed for erhvervsbrugere på platforme²⁷ i juli 2019. Med hensyn til håndhævelsen af konkurrencereglerne vil sådanne supplerende tilsynsværktøjer tjene forbrugerne og samtidig skabe større gennemsigtighed og retfærdighed.

Den 20. marts 2019 pålagde Kommissionen Google²⁸ en bøde på 1,49 mia. EUR for at misbruge sin dominerende stilling på markedet i strid med EU's kartelregler.

Sagen "Google AdSense": beskyttelse af konkurrencen på markedet for onlinesøgeannoncering

Kommissionen pålagde Google en bøde på 1 494 459 000 EUR for misbrug af virksomhedens dominerende stilling ved at indføre en række konkurrencebegrænsende klausuler i kontrakter med tredjepartswebsites. Misbruget stod på i mere end ti år og forhindrede Googles konkurrenter i at placere deres søgeannoncer på disse websites.

Google var langt den stærkeste aktør inden for formidling af onlinesøgeannoncering i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) og havde en markedsandel på over 70 % fra 2006 til 2016. Via "AdSense" til søgning fungerer Google som mellemlid mellem annoncører og ejere af udgiverwebsites.

Kommissionen konstaterede gennem sin undersøgelse følgende:

- Fra og med 2006 medtog Google eksklusivitetsklausuler i sine kontrakter og forbød dermed udgivere at placere søgeannoncer fra konkurrenter på deres sider med søgeresultater.
- Fra marts 2009 begyndte Google gradvist at erstatte eksklusivitetsklausulerne med såkaldte "Premium Placement"-klausuler. Som følge heraf blev Googles konkurrenter forhindret i at placere deres søgeannoncer på de dele af webstedernes søgeresultatsider, som der klikkes mest på.
- Fra marts 2009 medtog Google også klausuler om, at udgivere skulle indhente skriftlig godkendelse fra Google, inden de foretog ændringer i den måde, hvorpå eventuelle konkurrerende annoncer blev vist. Det betød, at Google kunne kontrollere, hvor attraktive konkurrerende søgeannoncer kunne være.

Google ophørte med den ulovlige praksis et par måneder efter, at Kommissionen i juli 2016 fremsendte en klagepunktsmeddelelse vedrørende denne sag.

Googles praksis udgør misbrug af Googles dominerende stilling på markedet for formidling af onlinesøgeannoncering ved at forhindre fair konkurrence. Googles adfærd har også frataget de europæiske forbrugere fordelene ved effektiv konkurrence på markedet for onlinesøgeannoncering.

Markedsdominans er ikke i sig selv ulovligt efter EU's kartel- og monopolregler. Men dominerende virksomheder har et særligt ansvar for ikke at misbruge deres magtfulde markedsposition ved at begrænse konkurrencen på både det marked, som de er dominerende på, og på separate markeder.

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1150 af 20. juni 2019 om fremme af retfærdighed og gennemsigtighed for brugere af onlineformidlingstjenester (EUT L 186 af 11.7.2019, s. 57).

²⁸ Sag AT.40411 *Google Search (AdSense)*, Kommissionens afgørelse af 20.3.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40411.

Googles restriktioner på AdSense beskytter dets dominans inden for søgeannoncering

I henhold til Kommissionens afgørelse skal Google som minimum standse sin ulovlige adfærd, i det omfang Google ikke allerede har gjort det, og afstå fra enhver foranstaltning, der har samme eller tilsvarende formål eller virkning. Endelig kan Google også blive gjort til genstand for civile erstatningssøgsmål²⁹, der kan indbringes for domstolene i medlemsstaterne af enhver person eller virksomhed, der er berørt af virksomhedens konkurrencebegrænsende adfærd.

Allerede i juni 2017 havde Kommissionen pålagt Google en bøde på 2,42 mia. EUR for at misbruge sin dominerende stilling som søgemaskine ved at give Googles egen prissammenligningstjeneste en ulovlig fordel³⁰, og i juli 2018 havde Kommissionen pålagt Google en bøde på 4,34 mia. EUR for ulovlig praksis i forbindelse med Android-mobilenheder³¹ med henblik på at styrke Google-søgemaskinens dominerende stilling. Med sagen fra marts 2019 har Europa-Kommissionen pålagt Google kartelbøder på i alt 8,25 mia. EUR.

Den 17. juli 2019 indledte Kommissionen en formel kartel- og monopolundersøgelse med henblik på at vurdere, om Amazons³² brug af følsomme oplysninger fra uafhængige detailhandlere, som sælger på deres markedsplads, er i strid med EU's konkurrenceregler. Når Amazon udbyder en markedsplads til uafhængige sælgere, indsamler virksomheden løbende data om aktiviteten på dens platform. Ifølge Kommissionens indledende undersøgelser anvender Amazon tilsyneladende konkurrencefølsomme oplysninger om sælgere på markedspladsen, deres produkter og transaktioner på markedspladsen. Kommissionen undersøger aktuelt standardaftalerne mellem Amazon og sælgere på markedspladsen,

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/104/EU af 26. november 2014 om visse regler for søgsmål i henhold til national ret angående erstatning for overtrædelser af bestemmelser i medlemsstaternes og Den Europæiske Unions konkurrenceret (EUT L 349 af 5.12.2014, s. 1).

³⁰ Sag AT.39740 *Google Search (Shopping)*, Kommissionens afgørelse af 27.6.2017, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39740.

³¹ Sag AT.40099 *Google Android*, Kommissionens afgørelse af 18.7.2018, som findes på: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40099.

³² Sag AT.40462 *Amazon Marketplace*, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40462.

som gør det muligt for Amazons detailvirksomhed at analysere og bruge data om tredjepartssælgere, der indsamles via data, der er tilgængelige for Amazons markedsplads.

EU's kartel- og monopolregler beskytter priskonkurrencen og giver forbrugerne bedre valgmuligheder inden for e-handel

Det hastigt voksende marked for onlinehandel havde en værdi på over 600 mia. EUR i Europa i 2019, og over halvdelen af europæerne handler nu online. E-handel skaber betydelige muligheder for forbrugere, som kan få adgang til et større udvalg af varer og tjenesteydelser og sammenligne priser i hele Europa, og for virksomheder, som kan handle i hele det indre marked med mere end 500 mio. mennesker ved hjælp af et enkelt websted som butiksvindue.

Kommissionens undersøgelse af e-handelssektoren, som blev offentliggjort den 10. maj 2017³³ som en del af Kommissionens strategi for det digitale indre marked, påviste en øget brug af kontraktlige restriktioner med det formål at opnå bedre kontrol med produktdistributionen. En effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne på dette område er derfor meget vigtig.

Den 7. marts 2019 gjorde Kommissionen de tilsagn, som Disney, NBCUniversal, Sony Pictures, Warner Bros. og Sky³⁴ havde afgivet, retligt bindende i henhold til EU's kartelregler. Disse tilsagn imødekommer Kommissionens betænkeligheder med hensyn til bestemte klausuler i disse studiers licensaftaler vedrørende betalings-TV med Sky UK for så vidt angår geografisk blokering.

Den 5. april 2019 sendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse vedrørende potentielt ulovlige bilaterale aftaler til Valve, ejer af verdens største platform for distribution af computerspil kaldet Steam, og fem udgivere af computerspil, Bandai Namco, Capcom, Focus Home, Koch Media og ZeniMax³⁵. Kommissionen udtrykte bekymring over, at Valve og de fem computerspiludgivere i strid med EU's kartelregler havde indgået aftale om at bruge geoblokerede aktiveringsnøgler for at forhindre grænseoverskridende salg. Kommissionen udtrykte endvidere bekymring over, at fire af spiludgiverne eventuelt har overtrådt EU's konkurrenceregler ved at medtage kontraktlige eksportrestriktioner i deres aftaler med en række andre distributører ud over Valve.

Håndhævelse af kartel- og monopolreglerne inden for telekommunikationssektoren

Den 18. juli 2019 pålagde Kommissionen Qualcomm³⁶ en bøde på 242 mio. EUR for misbrug af virksomhedens dominerende stilling gennem underbud på verdensmarkedet for chipsæt, der opfylder Universal Mobile Telecommunications System-standarden (UTMS), 3G-standarden, i strid med EU's kartelregler. I afgørelsen fastslås det, at Qualcomm fra midten af 2009 til midten af 2011 leverede visse mængder af tre af virksomhedens UMTS-chipsæt til to af virksomhedens vigtigste kunder, Huawei og ZTE, til under kostprisen med henblik på at tvinge Icera ud af markedet. Icera var en opstartsvirksomhed, der var etableret i Det Forenede Kongerige og Qualcomms største konkurrent på daværende tidspunkt i det førende segment af markedet for UMTS-chipsæt. Bøden udgør 1,27 % af Qualcomms omsætning i 2018, og den har ligeledes til formål at afskrække markedsaktører fra at deltage i sådan konkurrencebegrænsende praksis i fremtiden.

Den 7. august 2019 vedtog Kommissionen en klagepunktsmeddelelse mod de to største mobiloperatører i Tjekkiet, O2/CETIN og T-Mobile³⁷, vedrørende en netdelingsaftale mellem disse parter. Kommissionen fandt foreløbigt, at denne specifikke netdelingsordning er konkurrencebegrænsende, fordi den sandsynligvis vil fjerne de to mobiloperatørers incitamenter til at forbedre deres net og tjenester til gavn for forbrugerne. Kommissionens foreløbige analyse var i

³³ Se: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_en.pdf og https://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html.

³⁴ Sag AT.40023 Grænseoverskridende adgang til betalings-TV, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40023.

³⁵ Sag AT.40413 Focus Home, AT.40414 Koch Media, AT.40420 ZeniMax, AT.40422 Bandai Namco og AT.40424 Capcom. Se også: https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-2010_en.htm.

³⁶ Sag AT.39711 Qualcomm (underbud), Kommissionens afgørelse af 18.7.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39711.

³⁷ Sag AT.40305 Network sharing — Czech Republic, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40305.

overensstemmelse med de principper, som Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) anvender i sin fælles holdning om deling af mobilinfrastruktur af 13. juni 2019³⁸.

Den 16. oktober 2019 pålagde Kommissionen Broadcom³⁹, verdens førende leverandør af chipsæt til TV-modtagerbokse og modemmer, at ophøre med at anvende visse bestemmelser i aftaler med seks af virksomhedens største kunder. Kommissionens vurdering konkluderede, at Broadcom umiddelbart havde misbrugt sin dominerende stilling på markederne for systems-on-chip til i) TV-modtagerbokse, ii) fibermodemmer og iii) xDSL-modemmer ved at indgå aftaler med producenter af TV-modtagerbokse og modemmer, der indeholder bestemmelser, som medfører eksklusivitet. Den konkluderede endvidere, at der sandsynligvis ville være sket alvorlig og ubodelig skade på konkurrencen på markederne, hvis der ikke var blevet truffet midlertidige foranstaltninger. Kommissionen konkluderede, at der var behov for omgående indgriben for at forhindre konkurrenter i at blive marginaliseret eller tvunget til at træde ud af markedet. De midlertidige foranstaltninger gælder i tre år eller indtil den dato, hvor Kommissionen enten vedtager en endelig afgørelse i sagen om Broadcoms adfærd eller afslutter sin undersøgelse (alt efter hvad der kommer først). Den materielle undersøgelse i sagen verserer stadig. Midlertidige foranstaltninger er et af de redskaber, der er tilgængelige for Kommissionen i henhold til forordning (EF) nr. 1/2003, men er ikke blevet anvendt i de seneste 18 år forud for denne sag.

Ved en afgørelse om midlertidige foranstaltninger kan Kommissionen pålægge en virksomhed at ophøre med og afstå fra en adfærd, mens en undersøgelse verserer. Der kan indføres midlertidige foranstaltninger i en undersøgelses varighed for at forhindre, at den konkurrencebegrænsende adfærd forårsager alvorlig og ubodelig skade på markedet, som ikke kan afhjælpes ved vedtagelsen af en endelig foranstaltning i forbindelse med Kommissionens undersøgelse. Midlertidige foranstaltninger betragtes generelt som ekstraordinære foranstaltninger på grund af den byrde, der pålægges en virksomhed, for hvilken det endnu ikke er fastsat, at denne har handlet i strid med de gældende regler. I de fleste tilfælde er en afgørelse om forbud eller afhjælpende foranstaltninger tilstrækkelig til at genoprette konkurrencevilkårene.

Fusionskontrol i telekommunikations- og mediesektoren

I telekommunikationssektoren godkendte Kommissionen den 15. juli 2019 Telenors erhvervelse af DNA⁴⁰. DNA leverer mobile og faste kommunikationstjenester, bredbåndsinternettjenester og TV-distributionstjenester i Finland, mens Telenor er aktiv inden for mobile og faste telekommunikationstjenester og TV-distributionstjenester i Norden. Der var kun meget begrænsede overlapninger mellem virksomhedernes aktiviteter, og der findes stadig en række stærke aktører efter fusionen. Efter en tilbundsgående undersøgelse godkendte Kommissionen den 18. juli 2019 desuden Vodafones erhvervelse af Liberty Globals kabelvirksomhed i Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Rumænien⁴¹. Godkendelsen er betinget af fuld overholdelse af en pakke af tilsagn, som Vodafone har afgivet.

I mediesektoren godkendte Kommissionen den 12. november 2019 Telias erhvervelse af Bonnier Broadcasting⁴². Efter en tilbundsgående undersøgelse var Kommissionen betænkelig ved, om transaktionen ville have reduceret konkurrencen betydeligt i Finland og Sverige. Godkendelsen er betinget af fuld overholdelse af de tilsagn, som Telia har afgivet.

³⁸ Se:

https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/regulatory_best_practices/common_approaches_positions/8605-berec-common-position-on-infrastructure-sharing.

³⁹ Sag AT.40608 *Broadcom*, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40608.

⁴⁰ Sag M.9370 *Telenor/DNA*, Kommissionens afgørelse af 15.7.2019. Se:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9370.

⁴¹ Sag M.8864 *Vodafone/Certain Liberty Global Assets*, Kommissionens afgørelse af 18.7.2019. Se:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8864.

⁴² Sag M.9064 — *Telia Company/Bonnier Broadcasting Holding*, Kommissionens afgørelse af 12.11.2019. Se:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9064.

Håndhævelse af statsstøttere reglerne i forbindelse med bredbåndsnet

Digital infrastruktur er en vigtig drivkraft for digitaliseringen, og det er derfor afgørende, at en passende bredbåndsinfrastruktur kan opfylde de nye behov for meget høje digitale hastigheder, kapacitet og kvalitet. I Kommissionens "Gigabitmeddelelse"⁴³ fra 2016 udpeges net med meget høj kapacitet som en af de strategiske prioriteter. Der er behov for offentlig finansiering for at sikre, at landdistrikter, fjerntliggende områder og områder med utilstrækkelig dækning kan få gavn af nye teknologier, således at ingen områder eller borgere lades i stikken. Samtidig bør private investeringer ikke fortrænges, og konkurrencefordrejningerne skal begrænses til et minimum.

I 2019 godkendte Kommissionen forskellige bredbåndsordninger inden for rammerne af EU's statsstøttere regler. De vedrørte i Grækenland en kuponordning for hurtigere bredbåndstjenester med et beløb på 50 mio. EUR⁴⁴, i Irland offentlig støtte på i alt 2,6 mia. EUR til den irske nationale bredbåndsplan⁴⁵, i Spanien en ordning på 400 mio. EUR til højhastighedsbredbånd⁴⁶ og i Tyskland godkendelsen i Bayern af en ordning vedrørende bredbåndsnet med meget høj kapacitet i forlængelse af et tidligere gigabitpilotprojekt, der omfattede seks bayerske kommuner og blev godkendt af Kommissionen i december 2018⁴⁷.

4. Konkurrencepolitik til støtte for EU's lavemissionsenergi- og miljømål

I december 2019 vedtog Kommissionen meddelelsen "Den europæiske grønne pagt", som opstiller de politiske initiativer, der er nødvendige for at opnå CO₂-neutralitet inden 2050 og tackle de miljørelaterede udfordringer⁴⁸. Konkurrencepolitikken vil — ligesom Kommissionens øvrige politikker — bidrage til at nå disse ambitiøse mål. I løbet af 2019 lancerede Kommissionen således den første "kvalitetskontrol" af miljø- og energiretningslinjerne og fortsatte evalueringen af sine retningslinjer for visse statsstøtteforanstaltninger som led i ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner efter 2012 (ETS-retningslinjerne)⁴⁹ som forberedelse på revisionen heraf for at sikre, at de er tilpasset EU's nye emissionshandelsordning for 2021-2030⁵⁰. Den igangværende "kvalitetskontrol" af pakken for modernisering af statsstøtte er et led i forberedelsen af en revision af de relevante retningslinjer i lyset af de politiske målsætninger i den europæiske grønne pagt inden 2021.

Statsstøtte, der understøtter EU's nulforureningsmål og ressourceeffektivitet

I 2019 godkendte Kommissionen yderligere offentlig støtte på 195 mio. EUR indtil udgangen af 2022 til elbusser og opladningsinfrastruktur i Tyskland⁵¹. Kommissionen godkendte desuden offentlig støtte på 430 mio. EUR til opgradering af dieseldrøjet, der anvendes i kommuner, hvor grænserne for

⁴³ Se: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-connectivity-competitive-digital-single-market-towards-european-gigabit-society>.

⁴⁴ Sag SA.49935 *Superfast Broadband (SFBB) Project — Greece*, Kommissionens afgørelse af 7.1.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49935.

⁴⁵ Sag SA.54472 *National Broadband Plan — IE*, Kommissionens afgørelse af 15.11.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54472.

⁴⁶ Sag SA.53925 *Broadband Scheme for NGA White and Grey Areas — Spain*, Kommissionens afgørelse af 10.12.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53925.

⁴⁷ Sag SA.54668 *Bavarian gigabit scheme — DE*, Kommissionens afgørelse af 29.11.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54668.

⁴⁸ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, Den europæiske grønne pagt (COM(2019) 640 final). Se: https://ec.europa.eu/info/publications/communication-european-green-deal_en.

⁴⁹ Se: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares2018-6600267_en.

⁵⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/410 af 14. marts 2018 om ændring af direktiv 2003/87/EF for at styrke omkostningseffektive emissionsreduktioner og lavemissionsinvesteringer og afgørelse (EU) 2015/1814 (EUT L 76 af 19.3.2018, s. 3).

⁵¹ Budgetforhøjelse og forlængelse af ordning SA.48190 Tyskland — Støtteordning for erhvervelse af elbusser til offentlig transport i byer, Kommissionens afgørelse af 26.2.2018, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48190.

NOX-emissioner blev overskredet i 2017⁵². Begge typer foranstaltninger er i overensstemmelse med EU's miljømål og med den europæiske strategi for lavemissionsmobilitet og dens støtte til at bevæge sig i retning af emissionsfri køretøjer i byerne og til at skabe et marked for sådanne køretøjer.

Kommissionen godkendte også en tjekkisk ordning⁵³ om støtte til anlæg, der producerer elektricitet fra spildvarme og minegasser. Ordningen bidrager til ressourceeffektivitet ved at mindske forbruget af primære energikilder til produktion af elektricitet.

Den 25. november 2019 godkendte Kommissionen støtte på 93,8 mio. EUR til anlæg og drift af et højeffektivt kraftvarmeværk i Bulgarien⁵⁴. Anlægget skal producere varme og elektricitet ved hjælp af brændsel udledt af kommunalt affald, der ikke kan genanvendes.

Den 28. januar 2019 godkendte Kommissionen investeringsstøtte på 36 mio. EUR til den kemiske virksomhed LG Chem⁵⁵ til opførelse af en ny batterifabrik i Polen. Den nye fabrik forventes at kunne levere batterier til mere end 80 000 elkøretøjer om året og vil skabe mere end 700 direkte arbejdspladser, hvilket vil bidrage til udviklingen i Dolnoślaskie-regionen og samtidig bevare konkurrencen. Dette projekt kunne ikke have været gennemført uden offentlig finansiering.

Statsstøtte til støtte for vedvarende energi

Statsstøttekontrollen har til formål at maksimere de miljømæssige, sociale og økonomiske fordele ved begrænsede offentlige midler ved at minimere omkostningerne for staten, industrien og forbrugerne, ved at sikre, at offentlige midler ikke fortrænger private investeringer, og ved at bidrage til at skabe lige vilkår i det indre marked. I 2019 fortsatte Kommissionen med at godkende statsstøtteordninger, som giver medlemsstaterne mulighed for at opfylde deres energieffektivitetsmål og bidrage til at nedbringe kuldioxidemissionerne i overensstemmelse med EU's miljømål.

Den 14. juni 2019 godkendte Kommissionen støtte på 5,4 mia. EUR til produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder i Italien⁵⁶ for at hjælpe landet med at nå sine mål for vedvarende energi. Ordningen vil støtte elproduktion fra vedvarende energikilder, f.eks. landvindmøller, solcelleanlæg, vandkraft og slamgas, og vil gælde frem til 2021.

Den 26. juli 2019 godkendte Kommissionen støtte til seks havvindmølleparker i Frankrig⁵⁷. Opførelsen vil blive indledt i år med forventet driftsstart i 2022. Støtteforanstaltningerne vil hjælpe Frankrig med at øge sin andel af elektricitet produceret fra vedvarende energikilder betydeligt, hvilket

⁵² SA.53054 *Scheme for retrofitting heavy municipal vehicles*, SA.53055 *Scheme for retrofitting heavy commercial vehicles* og SA.53056 *Scheme for retrofitting light commercial and municipal vehicles*. Tyskland anmeldte en ændring af disse ordninger, som Kommissionen godkendte den 25.10.2019 under henholdsvis SA.55230, SA.55231 og SA.55232. Ændringen indførte bl.a. et mere fleksibelt koncept for støtteberettigede kommuner.

⁵³ Sag SA.35179 Tjekkiet — *Promotion of electricity from secondary sources*, Kommissionens afgørelse af 26.9.2019, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35179

⁵⁴ Sag SA.54042 *Sofia waste-to-energy project/cogeneration unit with recovery of energy from RDF- Bulgaria*, Kommissionens afgørelse af 25.11.2019, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54042.

⁵⁵ Sag SA.47662 *LIP — Aid to LG Chem Wrocław Energy Sp. z o.o.*, Kommissionens afgørelse af 28.1.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_47662.

⁵⁶ Sag SA.53347 Italien — *Støtte til elproduktion fra vedvarende energikilder 2019-2021*, Kommissionens afgørelse af 14.6.2019, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53347.

⁵⁷ Sag SA.45274 Frankrig — *Havvindmøllepark ved Courseulles*, Kommissionens afgørelse af 26.7.2019, SA.45275 Frankrig — *Havvindmøllepark vec Fécamp*, Kommissionens afgørelse af 26.7.2019, SA.45276 Frankrig — *Havvindmøllepark ved Saint-Nazaire*, Kommissionens afgørelse af 26.7.2019, SA.47246 Frankrig — *Havvindmøllepark ved øerne Yeu et Noirmoutier*, Kommissionens afgørelse af 26.7.2019, SA.47247 Frankrig — *Havvindmøllepark ved Dieppe*, Kommissionens afgørelse af 26.7.2019, and SA.48007, Frankrig — *Havvindmøllepark ved Saint-Brieuc* Kommissionens afgørelse af 26.7.2019. Se:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_4749.

vil bidrage til opfylde landets klimamål i overensstemmelse med EU's miljømål⁵⁸.

Regulering og konkurrencepolitikken bidrager sammen til at sikre de europæiske borgeres og virksomheders energiforsyningsikkerhed

Kapacitetsmekanismerne er foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer for at sikre, at elforsyningen kan matche efterspørgslen på mellemlang og lang sigt. De er udformet med henblik på at udfylde de forventede kapacitetsmangler og sikre forsyningsikkerheden. Det er vigtigt, at udformningen af kapacitetsmekanismer forhindrer konkurrencefordrejninger, da de ellers kan føre til højere elpriser for forbrugerne, give visse energioperatører urimelige fordele eller hindre elektricitetsstrømme på tværs af EU's grænser.

Samtidig kan kapacitetsmekanismer ikke erstatte elektricitetsmarkedsreformer på nationalt og europæisk plan. I henhold til den nye forordning om elektricitetsmarkedet⁵⁹ skal medlemsstater, som planlægger at indføre kapacitetsmekanismer, fremlægge en markedsreformplan med henblik på at imødegå markeds- eller reguleringssvigt, der underminerer incitamenterne til at investere i elsektoren. Forordningen vil også forhindre produktionskapacitet med høje emissioner i at deltage i kapacitetsmekanismer.

I 2019 vedtog Kommissionen to afgørelser vedrørende kapacitetsmekanismer i Italien⁶⁰ og Det Forenede Kongerige (efter en tilbundsående undersøgelse)⁶¹, som allerede tager bestemmelserne i forordningen om elektricitetsmarkedet vedrørende kapacitetsmekanismer i betragtning.

Undersøgelse af potentielle karteller, der hindrer brugen af innovative teknologier

I Kommissionens retningslinjer om horisontale samarbejdsaftaler forklares bl.a. de former for samarbejde mellem virksomheder, der har til formål at forbedre produkternes kvalitet og innovation, som ikke giver anledning til bekymring i henhold til EU's konkurrenceregler. Det er ulovligt, hvis virksomhederne indgår aftale om at bremse konkurrencen om kvalitet og innovation. Den 5. april 2019 sendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse til BMW, Daimler og Volkswagen Group (Volkswagen, Audi, Porsche)⁶², hvori den meddelte dem sin foreløbige holdning, at de havde tilsidesat EU's kartelregler fra 2006-2014 ved at indgå aftale om at begrænse konkurrencen med hensyn til udvikling af teknologi til rensning af emissionerne fra benzin- og dieslbiler. Ifølge Kommissionens foreløbige holdning havde bilproducenternes adfærd til formål at begrænse konkurrencen med hensyn til innovation i forbindelse med to emissionsrensesystemer og kan have frataget forbrugerne muligheden for at købe mindre forurenende biler, selv om teknologien var tilgængelig for producenterne.

5. Beskyttelse af konkurrence i fremstillingssektoren

Håndhævelse af konkurrencereglerne i fremstillingssektoren sikrer, at virksomhederne kan konkurrere på retfærdige og lige vilkår i det indre marked. Håndhævelsen af statsstøttere reglerne leder desuden offentlig finansiering hen imod forskning, uddannelse og energieffektivitet. Kun innovative virksomheder med bæredygtige forretningsplaner kan levere intelligente varer og tjenester til konkurrencedygtige priser til forbrugere og virksomheder i EU. Forbedring af virksomhedernes effektivitet og langsigtede konkurrenceevne i det indre marked sætter disse virksomheder i stand til at konkurrere på det globale marked.

Fusionsafgørelser og undersøgelser i basisindustrier med høje adgangsbarrierer

⁵⁸ Se: <https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024>.

⁵⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 54).

⁶⁰ Sag SA.53821 *Ændring af den italienske kapacitetsmekanisme*, Kommissionens afgørelse af 14.6.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53821.

⁶¹ SA.35980 *GB capacity mechanism*, Kommissionens afgørelse af 24.10.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35980.

⁶² Sag AT.40178 *Car emissions*, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40178.

EU's fusionskontrol bidrager til at sikre, at virksomheder, der er aktive på det indre marked, kan konkurrere på retfærdige og lige vilkår. Anmeldte transaktioner, som kan fordreje konkurrencen i væsentlig grad, kontrolleres nøje af Kommissionen. I sin vurdering tager Kommissionen hensyn til effektivitetsgevinsterne ved fusioner, som kan have en positiv indvirkning omkostninger, innovation og andre aspekter, såfremt disse effektivitetsgevinster kan kontrolleres, er fusionsspecifikke og sandsynligvis vil blive overført til forbrugerne. Hvis der er betænkeligheder med hensyn til konkurrencen, har de fusionerende virksomheder mulighed for at afvise sådanne betænkeligheder ved at fremsætte tilsagn. Hvis der ikke gives eller opnås enighed om hensigtsmæssige og tilstrækkelige tilsagn, forbyder Kommissionen transaktionen. I løbet af de seneste ti år har Kommissionen godkendt mere end 3 000, hvoraf over 90 % blev godkendt uden betingelser. Til sammenligning blokerede Kommissionen i samme periode kun ti fusioner, heraf tre i 2019.

Basale fremstillings- og forbrugervareindustrier tegnede sig fortsat for en betydelig del af Kommissionens håndhævelse af konkurrencereglerne i 2019.

Den 6. februar 2019 forbød Kommissionen Siemens' overtagelse af Alstom⁶³ i henhold til EU's fusionsforordning. Siemens og Alstom, som begge er førende inden for jernbanesektoren, havde ikke tilbudt tilstrækkelige løsninger til at afhjælpe Kommissionens betænkeligheder på et varigt grundlag.

Fusionen mellem Siemens og Alstom: beskyttelse af jernbaneoperatører og passagerer

Tog og det signaludstyr, der styrer dem, er afgørende for transporten i Europa. Siemens (Tyskland) og Alstom (Frankrig) er begge globale ledere inden for jernbanetransport, og den foreslåede transaktion ville have sammenlagt de to største leverandører af rullende materiel (tog) og signalløsninger i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), ikke kun med hensyn til størrelsen af de sammenlagte aktiviteter, men også med hensyn til deres geografiske dækning. Begge virksomheder er også førende på globalt plan.

I sin tilbundsgående vurdering fastslog Kommissionen, at fusionen uden tilstrækkelige afhjælpende foranstaltninger ville have skadet konkurrencen på flere markeder for signalsystemer og på markedet for højhastighedstog. Fusionen ville have skabt en ubestridt markedsleder på flere signalsystemmarkeder og en dominerende aktør på markedet for højhastighedstog i EØS. På alle relevante markeder, hvor der var blevet konstateret konkurrenceproblemer, ville konkurrencepresset fra de øvrige konkurrenter ikke have været tilstrækkeligt til at sikre effektiv konkurrence. Som led i sin undersøgelse overvejede Kommissionen også nøje konkurrencesituationen i resten af verden og fandt, at det var usandsynligt, at nye konkurrenter, herunder potentielle kinesiske leverandører, i nær fremtid ville komme ind på markederne for højhastighedsmateriel eller signalsystemer i EØS, hvor der var konstateret konkurrenceproblemer.

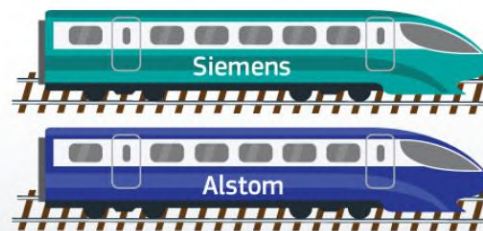
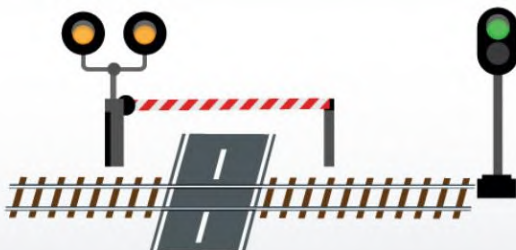
Siemens og Alstom tilbød afhjælpende foranstaltninger, som var utilstrækkelige til at imødegå Kommissionens konkurrencemæssige betænkeligheder. De markedsdeltagere, som Kommissionen havde opfordret til at indgive bemærkninger til de foreslåede afhjælpende foranstaltninger, gav negativ feedback, som bekræftede Kommissionens vurdering.

⁶³ Sag M.8677 *Siemens/Alstom*, Kommissionens afgørelse af 6.2.2019, som findes på: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8677.

Kommissionen forbyder fusion mellem **Siemens** og **Alstom** for at beskytte jernbaneoperatører og passagerer

Jernbanesignalsystemer er afgørende for at forhindre sammenstød og beskytte tog- og metropassagerne

Højhastighedstog kører 300 km i timen eller mere og spiller en vigtig rolle i omstillingen til en miljømæssigt bæredygtig transport.

Hvis fusionen blev godkendt, ville Siemens og Alstom ikke længere konkurrere med hinanden, hvilket ville føre til højere priser, mindre udvalg og mindre innovation for jernbaneoperatørerne

Da der ikke var fremlagt tilstrækkelige afhjælpende foranstaltninger, der imødegik Kommissionens konkurrencemæssige betænkeligheder med hensyn til markederne for højhastighedsmateriel og signalsystemer, konkluderede Kommissionen, at fusionen ville have ført til højere priser, mindre udvalg af leverandører og innovative produkter til skade for togoperatører, infrastrukturforvaltere og i sidste ende de millioner af europæere, der hver dag bruger jernbanetransport til arbejde eller fritid. Kommissionen forbød derfor den foreslåede transaktion.

Den 6. februar 2019 forbød Kommissionen også Wielands foreslåede erhvervelse af Aurubis Rolled Products og Aurubis' andel af Schwermetall⁶⁴ i henhold til EU's fusionsforordning. Kommissionens betænkeligheder omfattede mindre konkurrence og øgede priser for valsede kobberprodukter, der anvendes af europæiske producenter. Et stort antal europæiske industrikunder udtrykte også bekymring over både adgangen til prævalerede bånd fra Schwermetall og prisstigninger på valsede produkter. Wieland og Aurubis var to af de tre største producenter af valsede kobberprodukter i Europa. Hvis deres fusion var blevet godkendt, ville Wieland være blevet dominerende på markedet for valsede kobberprodukter med en markedsandel på over 50 % og med kun én anden konkurrent med en markedsandel over 10 %. Da Wieland ikke var villig til reelt at imødegå Kommissionens betænkeligheder, forbød Kommissionen den foreslåede transaktion.

I plastindustrien godkendte Kommissionen den 18. januar 2019 efter en tilbundsående undersøgelse BASF's erhvervelse af Solvays polyamidvirksomhed (nylon)⁶⁵, såfremt de fleste af Solvays relevante aktiver i EØS blev afhændet. Kommissionen fandt, at der var risiko for, at transaktionen som anmeldt ville have medført højere priser og/eller mindre input i hele værdikæden for nylon 6.6 samt højere priser for slutkunderne. Nylon 6.6-produkter omfatter navnlig plast, der anvendes i bil-, elektronik- og bygge- og anlægsindustrierne. De bruges ofte som erstatning for tungere metaldele og til at opnå

⁶⁴ Sag M.8900 *Wieland/Aurubis Rolled Products/Schwermetall*, Kommissionens afgørelse af 6.2.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8900.

⁶⁵ Sag M.8674 *BASF/Solvay's EP and P&I Business*, Kommissionens afgørelse af 18.1.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8674.

energibesparelser. Den 25. november 2019 godkendte Kommissionen Domo Chemicals' erhvervelse af de afhændede aktiviteter⁶⁶.

Den 11. juni 2019 forbød Kommissionen i henhold til EU's fusionsforordning det foreslåede joint venture mellem Tata Steel og ThyssenKrupp⁶⁷, som ville have samlet ThyssenKrupps og Tata Steels aktiviteter inden for fladt kulstofstål og elektrisk stål i EØS. ThyssenKrupp, den næststørste producent af fladt kulstofstål i EØS, og Tata Steel, den tredjestørste, er også vigtige producenter af stål med metallisk belægning og lamineret stål til emballeringsbrug og af galvaniseret fladt kulstofstål til bilindustrien. Kommissionens betænkeligheder omhandlede begrænset konkurrence (færre valgmuligheder for stål kunder) og højere priser for forskellige typer stål. Parterne tilbød ikke tilstrækkelige løsninger til at afhjælpe disse betænkeligheder. Kommissionen indhentede også markedsdeltagernes holdninger til de foreslåede afhjælpende foranstaltninger, og deres feedback var negativ. Følgelig forbød Kommissionen den foreslåede transaktion.

Den 1. oktober 2019 godkendte Kommissionen efter en tilbundsgående undersøgelse Novelis⁶⁸ erhvervelse af den konkurrerende aluminiumsvirksomhed Aleris på visse betingelser. Kommissionen var bekymret for, om transaktionen kunne føre til højere priser for de europæiske købere af karosseriplader i aluminium, som anvendes til fremstilling af biler, navnlig med det formål at reducere brændstofforbruget og emissionerne. For at imødegå Kommissionens betænkeligheder tilbød virksomhederne at afhænde hele Aleris' karosseripladevirksomhed i Europa, herunder virksomhedens produktionsanlæg i Belgien. Afhændelsen omfatter forsknings- og udviklingsaktiver samt finansiering af investeringer i yderligere forbedring af virksomhedens kapacitet. Da den foreslåede afhændelse ville fjerne hele den overlapning inden for karosseriplader i aluminium i Europa, der blev skabt ved transaktionen, konkluderede Kommissionen, at transaktionen som ændret ved tilsagnene ikke længere ville give anledning til konkurrencemæssige betænkeligheder. Godkendelsen er betinget af, at tilsagnene overholdes fuldt ud.

Kommissionen indledte også tilbundsgående undersøgelser af forskellige foreslåede fusioner inden for fremstillingssektoren. Indledningen af tilbundsgående undersøgelser foregriber ikke deres udfald. Den 4. oktober 2019 indledte Kommissionen en tilbundsgående undersøgelse med henblik på at vurdere den foreslåede etablering af to joint ventures mellem flyfabrikanterne Boeing og Embraer⁶⁹ i henhold til EU's fusionsforordning. Kommissionen fandt, at transaktionen kunne føre til højere priser og færre valgmuligheder med hensyn til kommercielle fly.

Den 30. oktober 2019 indledte Kommissionen endvidere en tilbundsgående undersøgelse med henblik på at fastslå, om Fincantieris⁷⁰ påtænkte erhvervelse af Chantiers de l'Atlantique med sandsynlighed vil hæmme den effektive konkurrence. Begge skibsbygningsvirksomheder er globale ledere på et allerede koncentreret og kapacitetsbegrænset marked.

Den 17. december 2019 indledte Kommissionen endvidere en tilbundsgående undersøgelse med henblik på at vurdere opkøbet af Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering CO., Ltd (DSME) foretaget af en anden skibsbygningskoncern, Hyundai Heavy Industries Holdings (HHIH)⁷¹, i henhold til EU's fusionsforordning. Kommissionen er bekymret for, at fusionen kan begrænse konkurrencen på forskellige globale markeder for bygning af fragtskibe. Bygning af fragtskibe er en vigtig industri for

⁶⁶ Sag M.9553 *Domo Investment Group/Solvay Performance Polyamides Business in the EEA*, Kommissionens afgørelse af 25.11.2019, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9553.

⁶⁷ Sag M.8713. *Tata Steel/ThyssenKrupp/JV*, Kommissionens afgørelse af 11.6.2019, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8713.

⁶⁸ Sag M.9076 *Novelis/Aleris*, Kommissionens afgørelse af 1.10.2019, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9076.

⁶⁹ Sag M.9097 *Boeing/Embraer*, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9097. Den 25. april 2020

opsagde Boeing aftalen om oprettelse af joint ventures med Embraer.

⁷⁰ Sag M.9162 *Fincantieri/Chantiers De L'Atlantique*, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9162.

⁷¹ Sag M.9343 *Hyundai Heavy Industries Holdings/Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering*, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9343.

EU. Europæiske rederier er store kunder hos DSME og HHIH og tegner sig for 30 % af den globale efterspørgsel efter fragtskibe.

EU's statsstøttere regler bidrager til at fremme innovation

I juni 2014 vedtog Kommissionen en meddelelse om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, hvori den fastsatte de betingelser, hvorunder medlemsstaterne kan støtte tværnationale projekter af strategisk betydning for EU⁷². Meddelelsen afklarer forenelighedsreglerne og fremmer dermed samarbejdet mellem medlemsstaterne om projekter, der yder et klart bidrag til økonomisk vækst, bæredygtighed, beskæftigelse og konkurrenceevne i EU. Der skal også afgives tilsagn for at sikre bred formidling af ny viden i hele EU og detaljeret konkurrencevurdering for at minimere eventuelle urimelige fordrejninger. Disse rammebestemmelser supplerer andre statsstøttere regler såsom den generelle gruppefritagelsesforordning⁷³ og rammebestemmelserne for forskning og udvikling og innovation⁷⁴, som giver mulighed for at støtte innovative projekter og samtidig sikre, at potentielle konkurrencefordrejninger begrænses.

I december 2018 konstaterede Kommissionen, at et integreret projekt, der blev anmeldt af Frankrig, Tyskland, Italien og Det Forenede Kongerige i fællesskab med henblik på forskning og innovation inden for mikroelektronik, er i overensstemmelse med EU's statsstøttere regler og bidrager til en fælleseuropæisk interesse⁷⁵. De fire medlemsstater vil yde op til i alt 1,75 mia. EUR til finansiering af disse to projekter, som sammen sigter mod at frigøre yderligere 6 mia. EUR i private investeringer.

I december 2019 efterfulgte et andet projekt vedrørte batterier dette første projekt af fælleseuropæisk interesse. Batteriproduktion er af strategisk interesse for den europæiske økonomi og det europæiske samfund på grund af dens potentiale med hensyn til ren mobilitet, energi, bæredygtighed og konkurrenceevne.

Vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse: støtte til alle segmenter i batteriværdikædens

I december 2019 godkendte Kommissionen et andet vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse, som Belgien, Finland, Frankrig, Tyskland, Italien, Polen og Sverige har anmeldt i fællesskab med henblik på at støtte forskning og innovation batterier, som er et fælles europæisk prioriteret område⁷⁶. De syv medlemsstater vil i de kommende år bidrage med ca. 3,2 mia. EUR, som forventes at frigøre yderligere 5 mia. EUR i private investeringer.

Det samlede projekt forventes afsluttet i 2031 (med forskellige tidshorisonter for hvert delprojekt). Projektet vil omfatte 17 direkte deltagere, primært industrielle aktører, herunder små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

⁷² I overensstemmelse med artikel 107, stk. 3, litra b), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

⁷³ Se: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html.

⁷⁴ Meddelelse fra Kommissionen — Rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (EUT C 198 af 27.6.2014, s. 1).

⁷⁵ Sag SA.46705 (Frankrig), SA.46578 (Tyskland), SA.46595 (Italien) og SA.46590 (Det Forenede Kongerige). Se også: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_18_6862.

⁷⁶ Sag SA.54793 (Belgien), SA.54801 (Tyskland), SA.54794 (Frankrig), SA.54806 (Italien), SA.54808 (Polen), SA.54796 (Sverige) og SA.54809 (Finland). Se også: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6705.

Kommissionen godkender støtte på 3,2 mia EUR i syv medlemsstater til et projekt af fælleseuropæisk interesse for batteriværdikæden

Råstoffer og avancerede materialer	Celler og moduler	Batterisystemer	Ny anvendelse, genanvendelse og raffinering
BASF 	ACC 	BMW 	BASF
Eneris 	BMW 	Endurance 	Endurance
Keliber 	Endurance 	Enel X 	Elemental
Nanocyl 	Eneris 	Eneris 	Eneris
Solvay 	FAAM 	Kaitek 	FAAM
Terrafame 	SEEL 	SEEL 	Fortum
Umicore 	VARTA 		SEEL
			Umicore

Projektet er en del af den europæiske batterialliance mellem Kommissionen, interesserede medlemsstater og de industrielle aktører, der vedtog en strategisk handlingsplan for batterier i maj 2018.

6. Sikring af lige vilkår på beskatningsområdet

Sikring af lige konkurrencevilkår for virksomheder, så de konkurrerer på grundlag af deres kvalifikationer, også når det drejer sig om beskatning, øger tilliden til det indre marked. Medlemsstaterne må ikke give skattefordele til multinationale koncerner, som ikke er tilgængelige for andre virksomheder (ofte lokale virksomheder), da dette i alvorlig grad vil fordreje konkurrencen. Det vil også betyde, at statskassen og EU's skatteydere går glip af hårdt tiltrængte midler til at bekæmpe klimaændringer, etablere infrastruktur og investere i innovation.

Den 24. september 2019 afsagde Retten sine første domme om Kommissionens afgørelser om, at skatteafgørelserne vedrørende Starbucks⁷⁷ og Fiat⁷⁸ udgjorde statsstøtte. For Fiat stadfæstede Retten Kommissionens afgørelse af 21. oktober 2015⁷⁹ og bekræftede, at Kommissionen havde anvendt statsstøttere reglerne korrekt til at vurdere, om der var tale om en ulovlig fordel, og ikke til at harmonisere skattereglerne generelt. Retten var også enig med Kommissionen i, at Luxembourgs skatteafgørelse var selektiv og dermed ikke tilgængelig for alle virksomheder. For Starbucks annullerede Retten Kommissionens afgørelse af 21. oktober 2015⁸⁰, idet den konkluderede, at Kommissionen ikke kunne påvise, at der var tale om en fordel, der begunstigede virksomheden. I begge sager godkendte Retten Kommissionens tilgang til anvendelsen af statsstøttere reglerne i skattesager.

⁷⁷ Forenede sager T-760/15 og T-636/16, Kongeriget Nederlandene m.fl. mod Europa-Kommissionen, dom af 24.9.2019, ECLI:EU:T:2019:669.

⁷⁸ Forenede sager T-755/15 og T-759/15, Storhertugdømmet Luxembourg og Fiat Chrysler Finance Europe mod Europa-Kommissionen, dom af 24.9.2019, ECLI:EU:T:2019:670.

⁷⁹ Sag SA.38375 *Statsstøtte iværksat af Luxembourg til fordel for Fiat*, Kommissionens afgørelse af 21.10.2015, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38375.

⁸⁰ Sag SA.38374 *Nederlandenes statsstøtte til Starbucks*, Kommissionens afgørelse af 21.10.2015, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38374.

Kommissionen fortsætter sin kamp mod selektive skattefordele

I 2019 fortsatte Kommissionen med at undersøge aggressive skatteplanlægningsforanstaltninger i henhold til EU's statsstøttere regler og vurdere, om de fører til ulovlig statsstøtte.

Den 2. april 2019 konkluderede Kommissionen, at Det Forenede Kongerige gav visse multinationale virksomheder ulovlige skattefordele ved at indrømme dem en undtagelse fra en række regler til bekæmpelse af skatteundgåelse, de såkaldte *regler om kontrollerede udenlandske selskaber* (CFC-regler)⁸¹.

Den 10. januar 2019 indledte Kommissionen en tilbundsående undersøgelse for at undersøge, om de skatteafgørelser, som Nederlandene havde truffet vedrørende Nike⁸², kan have givet virksomheden en urimelig fordel i forhold til dens konkurrenter i strid med EU's statsstøttere regler. Kommissionens formelle undersøgelse vedrører Nederlandenes skattemæssige behandling af to Nike-koncernselskaber. I perioden 2006-2015 udstedte de nederlandske skattemyndigheder skatteafgørelser, som godkendte en metode til beregning af royalties. Disse koncernselskaber blev følgelig kun beskattet af en begrænset driftsmargin på grundlag af omsætning. Kommissionen er betænkelig ved, at de royaltybetalinger, der er godkendt ved afgørelserne, muligvis ikke afspejler den økonomiske virkelighed. De forekommer at være højere end, hvad uafhængige virksomheder, der handler på markedsvilkår, ville have aftalt i overensstemmelse med princippet om markedsvilkår.

Den 16. september 2019 indledte Kommissionen, efter Rettens dom om ophævelse af afgørelsen om skatteordningen for overskydende fortjeneste i Belgien⁸³ med den begrundelse, at skatteafgørelser skal vurderes individuelt i henhold til EU's statsstøttere regler, særskilte tilbundsående undersøgelser af 39 skatteafgørelser om "overskydende fortjeneste", som Belgien har indrømmet multinationale selskaber⁸⁴. Samtidig appellerede Kommissionen Rettens dom til Domstolen med henblik på at få fastslået eksistensen af en støtteordning. Sagen verserer stadig.

7. En mere modstandsdygtig finanssektor i forbindelse med en bankunion

Den generelle stabilisering af den finansielle sektor siden finanskrisen og den gradvise gennemførelse af bankunionens regelsæt medfører en stadig reduktion af antallet af statsstøttesager i finanssektoren.

Den 5. december 2019 vedtog Kommissionen en afgørelse om, at rekapitaliseringen af den tyske bank Norddeutsche Landesbank — Girozentrale (NordLB)⁸⁵ var i overensstemmelse med markedsvilkårene. Foranstaltningerne indebar en direkte investering på 2,8 mia. EUR og investeringer i gennemførelsen af de nødvendige strukturelle ændringer og nedskæring med henblik på at sikre, at NordLB fortsat kan drive rentabel virksomhed på markedet. Kommissionen fandt, at staten modtog et vederlag, der svarede til, hvad en privat aktør ville acceptere under lignende omstændigheder. Foranstaltningerne blev således gennemført på markedsvilkår, og der blev ikke ydet statsstøtte som omhandlet i EU-reglerne. Den Europæiske Centralbank godkendte som ansvarlig tilsynsmyndighed planen den 29. november 2019. I en lignende procedure fandt Kommissionen den 29. oktober 2019, at Rumæniens planer om at indskyde kapital på 200 mio. EUR i den fuldt statsejede CEC Bank⁸⁶ ville blive gennemført på markedsvilkår og derfor ikke indebar statsstøtte til fordel for banken i henhold til EU-reglerne.

⁸¹ Sag SA.44896 *Statsstøtteordning vedrørende en skattefritagelse for koncernintern finansiering i Det Forenede Kongerige*, Kommissionens afgørelse af 2.4.2019, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44896.

⁸² Sag SA.51284 *Nederlandene — Mulig statsstøtte til Nike*, Kommissionens afgørelse af 10.1.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_51284.

⁸³ Sag SA.37667 *Skatteordning for overskydende fortjeneste i Belgien*, Kommissionens afgørelse af 11.1.2016, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_37667.

⁸⁴ Se: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5578.

⁸⁵ Sag SA.49094 *Market-conform measures for strengthening capital and restructuring of Norddeutsche Landesbank*, Kommissionens afgørelse af 5.12.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49094.

⁸⁶ Sag SA.53869 *Market-conform recapitalisation of CEC Bank*, Kommissionens afgørelse af 29.10.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53869.

På trods af den forbedrede modstandsdygtighed i banksektoren i EU står dele af sektoren stadig over for problemer med eftervirkninger, f.eks. det stadig høje niveau af misligholdte lån i visse medlemsstater. I 2019 accepterede Kommissionen, at Grækenlands ordning for beskyttelse af aktiver (også kaldet "Hercules")⁸⁷ ikke udgør statsstøtte og er målrettet mod misligholdte lån i Grækenland. Denne ordning er et eksempel på, hvordan medlemsstaterne kan hjælpe bankerne med at rydde op i deres balancer uden at yde støtte eller fordreje konkurrencen.

Fortsat sikring af fair konkurrence på markederne for finansielle tjenesteydelser til gavn for både forbrugere og virksomheder

Finansielle tjenesteydelser påvirkes af den digitale omstilling i lige så høj grad som andre industrier i Europa. De digitale teknologier giver virksomhederne nye muligheder for at betjene kunderne bedre og levere tjenester, som koster mindre. For fuldt ud at frigøre potentialet ved digitaliseringen skal de teknologivirksomhederne på det finansielle område have en reel chance for at konkurrere, og de lovgivningsmæssige rammer skal sikre, at der kan opnå lige konkurrencevilkår blandt alle udbydere af finansielle tjenesteydelser.

I 2019 var håndhævelsen af konkurrencereglerne i den finansielle sektor stadig afgørende for at sikre fair konkurrence og samtidig beskytte den finansielle stabilitet. Den 22. januar 2019 pålagde Kommissionen kortordningen *Mastercard*⁸⁸ en bøde på 570 mio. EUR for at have hindret forretningsdrivende i at få adgang til grænseoverskridende kortbetalingstjenester i strid med EU's kartelregler.

Mastercard II: fremme af sund konkurrence i betalingssektoren

Mastercard er den næststørste kortordning i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) med hensyn til antallet af forbrugerkort og værdien af transaktioner. Kortbetalinger spiller en central rolle i det indre marked, hvor de europæiske forbrugere og virksomheder foretager mere end halvdelen af deres kontantløse betalinger med kort. Når en forbruger bruger et debit- eller kreditkort i en forretning eller online, betaler detailhandlerens bank et gebyr, et såkaldt "interbankgebyr", til kortholderens bank. Detailhandlerens bank overvælter dette gebyr på detailhandleren, der medtager det, som enhver anden omkostning, i forbrugers slutpris.

Kommissionen konstaterede gennem sin undersøgelse, at Mastercards grænseoverskridende regler forpligtede detailhandlernes banker til at anvende interbankgebyrerne i det land, hvor detailhandleren var etableret. Disse regler betød, at detailhandlere skulle betale mere i banktjenester for at modtage kortbetalinger, end hvis de frit havde kunnet vælge billigere tjenester. De grænseoverskridende regler medførte ligeledes højere priser for detailhandlere og forbrugere, en begrænsning af den grænseoverskridende konkurrence og kunstig segmentering af det indre marked.

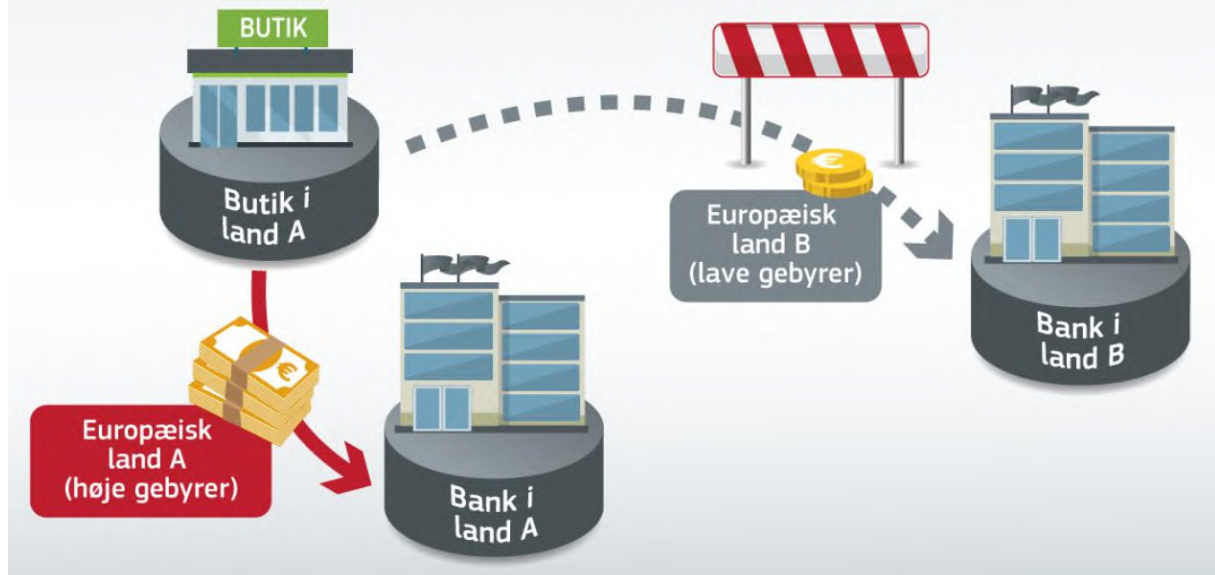
⁸⁷ Sag SA.53519 *Hellenic Asset Protection Scheme ('Hercules')* — Greece, Kommissionens afgørelse af 10.10.2019, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53519.

⁸⁸ Sag AT.40049 *MasterCard II*, Kommissionens afgørelse af 22.1.2019, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40049.

Mastercard forhindrede butikker i at få adgang til lavere gebyrer i andre europæiske lande

Kommissionen konkluderede, at Mastercards grænseoverskridende regler indtil den 9. december 2015 var i strid med EU's kartelregler, da de begrænsede de forretningsdrivendes mulighed for at drage fordel af bedre vilkår, der blev tilbudt af banker, som var etableret andre steder i det indre marked. På dette grundlag besluttede Kommissionen at pålægge Mastercard en bøde på 570 mio. EUR.

Den 9. december 2015 blev der ved forordningen om interbankgebyrer⁸⁹ indført et loft for interbankgebyrer, som tidligere varierede betydeligt fra land til land i EØS. Kommissionen vurderer aktuelt gennemførelsen af forordningen om interbankgebyrer fra 2015 og har bestilt en undersøgelse⁹⁰ i denne henseende. Kommissionen afsluttede særskilte kartelundersøgelser af Mastercards, Visa Inc.'s og Visa Internationals multilaterale interbankgebyrer på transaktioner i EØS, som forbrugere foretager med debit- og kreditkort, der er udstedt uden for EØS (interregionale multilaterale interbankgebyrer). Forordningen om interbankgebyrer fastsatte ikke et loft for disse multilaterale interbankgebyrer, som udgjorde en betydelig byrde for europæiske forretningsdrivende og hævede detailpriserne for alle forbrugere. I 2014 blev proceduren vedrørende Visa Europe afsluttet efter virksomhedens tilsagn⁹¹. I 2019 fremsatte Mastercard, Visa Inc. og Visa International hver især tilsagn, der ville reducere de interregionale multilaterale interbankgebyrer med gennemsnitligt 40 %, hvilket var i overensstemmelse med eller under de bindende lofter. Den 29. april 2019 vedtog Kommissionen to afgørelser, som gjorde disse tilsagn retligt bindende i henhold til EU's kartelregler⁹².

Den 16. maj 2019 pålagde Kommissionen ved to forligsafgørelser fem banker bøder for deres deltagelse i to karteller i *Spot Foreign Exchange Market (FOREX)*⁹³ for 11 større valutaer. Ved den første afgørelse blev Barclays, Royal Bank of Scotland (RBS), Citigroup og JPMorgan (det såkaldte "Forex

⁸⁹Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/751 af 29. april 2015 om interbankgebyrer for kortbaserede betalingstransaktioner (EØS-relevant tekst) (EUT L 123 af 19.5.2015, s. 1).

⁹⁰ Se: <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0120161enn.pdf>.

⁹¹ Sag AT.39398 *VISA MIF*, Kommissionens afgørelse af 26.2.2014. Se: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39398/39398_9728_3.pdf.

⁹² Sag AT 39398 *Visa MIF* og AT 40049 *Mastercard II*, Kommissionens afgørelser af 29.4.2019. Se: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40049 og https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39398.

⁹³ Sag AT.40135 *FOREX*, Kommissionens afgørelse af 16.5.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40135.

— Three-Way Banana Split"-kartel) pålagt en samlet bøde på 811 mio. EUR. Overtrædelsen begyndte den 18. december 2007 og sluttede den 31. januar 2013. Ved den anden afgørelse blev Barclays, RBS og MUFG Bank (tidligere Bank of Tokyo-Mitsubishi) (det såkaldte "Forex-Essex Express"-kartel) pålagt en samlet bøde på knap 258 mio. EUR. Overtrædelsen begyndte den 14. december 2009 og sluttede den 31. juli 2012. Union Bank of Switzerland (UBS) var adressat for begge afgørelser, men blev ikke pålagt en bøde, da den afslørede kartellernes eksistens over for Kommissionen.

I 2019 fortsatte Kommissionen sin nøje overvågning af kreditsektoren og offentliggjorde en rapport⁹⁴ om syndikerede lån i EU, herunder hvordan sådanne syndikater dannes og fungerer, og hvordan de påvirker konkurrencen på kreditmarkederne. Syndikerede lån er vigtige instrumenter for finansieringen af større infrastruktur- og innovationsprojekter.

Inden for forsikringssektoren indledte Kommissionen i maj 2019 en formel kartelundersøgelse af Insurance Ireland⁹⁵ med henblik på at vurdere, om virksomheder, der ønsker at udbyde deres tjenester på det irske bilforsikringsmarked, urimeligt blev forhindret i at få adgang til en datapulje, som Insurance Ireland forventer for sine medlemsvirksomheder. Hvis dette godtgøres, kan de undersøgte fremgangsmåder være i strid med EU's konkurrenceregler og kan føre til færre valgmuligheder og mindre konkurrencedygtige priser på bilforsikringer for de irske bilister. Den formelle undersøgelse blev indledt efter kontrolbesøg på det irske bilforsikringsmarked i juli 2017.

8. Sikring af fair konkurrence inden for fødevarer-, forbruger- og sundhedssektoren

Det indre marked gav detailhandlere og forbrugere mulighed for at søge efter et større udvalg af varer og lavere priser i hele Europa. Når virksomheder forhindrer forretningsdrivende i at sælge varer på tværs af grænserne og online inden for EU's indre marked, fører dette til færre valgmuligheder og højere priser for forbrugerne. De europæiske konkurrenceregler, som er nedfældet i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde⁹⁶, forbyder aftaler mellem virksomheder, som forhindrer, begrænser eller fordrejer konkurrencen inden for EU's indre marked.

Håndhævelse af kartelreglerne i forbindelse med grænseoverskridende forbrugerprodukter

I 2019 undersøgte Kommissionen nøje flere tilfælde, hvor licenstagere blev forhindret i at sælge licensprodukter i et andet land i strid med EU's konkurrenceregler.

Den 13. maj 2019 pålagde Kommissionen Anheuser-Busch InBev NV/SA (AB InBev)⁹⁷ en bøde på 200,4 mio. EUR for at have begrænset salget af øl mellem nabomedlemsstater i strid med EU's kartelregler.

Fortsat bekæmpelse af konkurrencebegrænsende praksis på tværs af grænserne i det indre marked

AB InBev er verdens største ølbryggeri. Dets mest populære ølmærke i Belgien er Jupiler, som tegner sig for ca. 40 % af det samlede belgiske ølmarked målt i salgsmængde. AB InBev sælger også Jupiler i andre EU-medlemsstater, herunder Nederlandene og Frankrig.

I sin undersøgelse, der blev indledt i juni 2016, fandt Kommissionen, at AB InBev i Nederlandene sælger Jupiler til detailhandlere og grossister til lavere priser end i Belgien på grund af øget konkurrence. Kommissionen fandt også, at AB InBev er dominerende på det belgiske ølmarked, og at AB InBev misbrugte sin dominerende stilling i Belgien ved at begrænse supermarkeders og grossisters mulighed for at købe Jupiler-øl til lavere priser i Nederlandene og importere dem til Belgien. Grænseoverskridende salg i det indre marked var derfor blevet begrænset, og forbrugerne i Belgien skulle betale mere for Jupiler-øl.

⁹⁴ Se: <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419330enn.pdf>.

⁹⁵ Sag AT.40511 *Insurance Ireland: Insurance claims database and conditions of access*, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40511.

⁹⁶ Se: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12008E101:DA:HTML>.

⁹⁷ Sag AT40134 *AB InBev Beer Trade Restrictions*, Kommissionens afgørelse af 13.5.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40134.

Overtrædelsen af EU's konkurrenceregler varede fra den 9. februar 2009 og indtil den 31. oktober 2016. Den bøde, som Kommissionen pålagde AB InBev, beløber sig til 200 409 000 EUR. Ved afgørelsen blev tilsagnet om, at AB InBev ville angive obligatorisk fødevarerinformation på både fransk og nederlandsk på virksomhedens produktemballage, gjort retligt bindende for de næste fem år. Kommissionen besluttede at nedsætte AB InBevs bøde med 15 % som følge af AB InBevs anerkendelse af overtrædelsen og gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger til fremme af den grænseoverskridende handel med virksomhedens produkter.

Markedsdominans er ikke i sig selv ulovligt i henhold til EU's kartel- og monopolregler. Dominerende virksomheder har imidlertid et særligt ansvar for ikke at misbruge deres magtfulde markedsposition ved at begrænse konkurrencen på både det marked, som de er dominerende på, eller på separate markeder.

Den 25. marts 2019 pålagde Kommissionen Nike⁹⁸ en bøde på 12,5 mio. EUR for at have forbudt forhandlere at sælge licenserede varer, merchandisingprodukter af nogle af Europas mest kendte fodboldklubber og -forbund, til andre lande inden for EØS. I sin undersøgelse fandt Kommissionen, at Nikes ikke-eksklusive licens- og distributionsaftaler var i strid med EU's konkurrenceregler, bl.a. på grund af klausuler, der udtrykkeligt forbyder aktiv og passiv, online og offline, salg til EØS-lande, som ikke specifikt er tildelt til licenstagere. Nike håndhævede også visse foranstaltninger for indirekte at gennemføre disse salgsbegrænsninger, f.eks. ved at true licenstagere med at opsiges deres kontrakter og gennemføre kontroller for at sikre, at begrænsningerne blev overholdt. Den 9. juli 2019 blev Sanrio⁹⁹ ligeledes pålagt en bøde på 6,2 mio. EUR for at have forhindret forhandlere i at sælge licensprodukter til andre lande i EØS. Denne begrænsning vedrørte produkter med karakterer, der ejes af Sanrio, f.eks. Hello Kitty. Sanrio begrænsede navnlig de sprog, som licenstagere kunne bruge på merchandisingprodukterne. Sanrios ulovlige praksis varede ca. 11 år. Sanrio og Nike fik hver nedsat deres bøder med 40 %, fordi de ud over at anerkende deres respektive overtrædelser også i vid udstrækning samarbejdede med Kommissionen ud over deres retlige forpligtelse til at gøre det. Kommissionen gennemførte også en tredje undersøgelse vedrørende den licenspraksis, der blev

⁹⁸ Sag AT.40436 — *Licensed Merchandise* — Nike, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40436.

⁹⁹ Sag AT.40432 — *Licensed Merchandise* — Sanrio, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40432.

anvendt af Universal Studios¹⁰⁰, ejer af bl.a. rettigheder til de såkaldte Minions- og Jurassic World-filmserier.

Den 27. september 2019 pålagde Kommissionen Coroos og Groupe CECAB¹⁰¹ en bøde på i alt 31,6 mio. EUR for overtrædelse af EU's kartelregler. Bonduelle blev ikke pålagt en bøde, da denne virksomhed afslørede kartellets eksistens for Kommissionen. Bonduelle, Coroos og Groupe CECAB deltog i mere end 13 år i et kartel om levering af visse typer grøntsager på dåse til detailhandlere og/eller fødevarer virksomheder i EØS. Virksomhederne fastsatte priser, indgik aftaler om markedsandele og mængdekvoter, fordelte kunder og markeder, koordinerede deres svar på udbud og udvekslede følsomme forretningsoplysninger. Overtrædelsen omfattede hele EØS og varede fra den 19. januar 2000 til den 11. juni 2013 for Bonduelle og til den 1. oktober 2013 for Coroos og Groupe CECAB. De tre virksomheder anerkendte deres deltagelse i kartellet og indvilligede i at indgå forlig i sagen.

I november 2019 indledte Kommissionen endvidere en formel kartelundersøgelse med henblik på at vurdere, om to af de største franske grupper af detailhandlere, Casino Guichard-Perrachon (kendt som "Casino") og Les Mousquetaires (kendt som "Intermarché")¹⁰², havde koordineret deres adfærd på markedet i strid med EU's konkurrenceregler. Undersøgelsen er en del af Kommissionens indsats for at sikre, at moderne dagligvareforretninger giver forbrugerne fordele.

Konkurrencepolitikken bidrager til økonomisk overkommelige og innovative lægemidler

Den 28. januar 2019 offentliggjorde Kommissionen rapporten "Håndhævelse af konkurrencereglerne inden for lægemiddelsektoren (2009-2017) — De europæiske konkurrencemyndigheder samarbejder for at sikre økonomisk overkommelige og innovative lægemidler"¹⁰³. I rapporten gives der et samlet overblik over og eksempler på, hvordan Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder i de 28 medlemsstater håndhævede EU's kartel- og fusionsregler i lægemiddelsektoren i perioden 2009-2017. I rapporten konkluderes det, at håndhævelsen af EU's konkurrenceregler bidrog til at bevare innovationsniveauet i sektoren ved med kartel- og monopolreglerne at gribe ind over for praksis, der kunne have fordrejet incitamenterne til at innovere.

I 2019 fortsatte Kommissionen proceduren i to sager, hvor den undersøger virksomheder, der er under mistanke for at forhindre eller begrænse forbrugernes adgang til effektive, innovative og økonomisk overkommelige lægemidler. Den første sag vedrører såkaldt "pay for delay"-praksis, der hindrer markedsadgangen for generisk modafinil¹⁰⁴, et lægemiddel mod søvnforstyrrelser. Kommissionen forventer at afslutte denne undersøgelse i løbet af 2020. Den anden sag vedrører Kommissionens igangværende formelle konkurrencesag mod Aspen Pharma¹⁰⁵ for formodet misbrug af en dominerende stilling. Kommissionen undersøger påstande om, at Aspen Pharma kan have anvendt unfair og urimeligt høje priser for en række kræftlægemidler i alle lande i EØS, med undtagelse af Italien¹⁰⁶. Kommissionen forventer at afslutte denne sag i løbet af 2020.

9. Transport- og posttjenester

¹⁰⁰ Sag AT.40433 — Film merchandise, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40433. Kommissionen vedtog en afgørelse om at pålægge NBC Universal en bøde på 14,3 mio. EUR for kontraktlige begrænsninger i ikke-eksklusive licensaftaler vedrørende salg af merchandiseprodukter med NBC Universals film den 30. januar 2020.

¹⁰¹ Sag AT.40127 *Coroos and Groupe CECAB*, Kommissionens afgørelse af 13.5.2019, som findes på: se: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5911.

¹⁰² Sag AT.40466 *Alliance Casino & Intermarché*, Kommissionens afgørelse af 13.5.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40466.

¹⁰³ Se: <http://ec.europa.eu/competition/sectors/pharmaceuticals/report2019/index.html>, and https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-741_en.

¹⁰⁴ Sag AT.39686 *Cephalon*, se: IP/17/2063 af 17.7.2017: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2063_en.htm.

¹⁰⁵ Sag AT.40394 *Aspen*. Se: IP/17/1323 af 15.5.2017: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1323_en.htm og http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40394/40394_235_3.pdf.

¹⁰⁶ Italiens konkurrencetilsyn vedtog en afgørelse om overtrædelse mod Aspen den 29.9.2016.

Konkurrencedygtige transport- og postsektorer er afgørende for et velfungerende indre marked, idet de har positive afsmittende virkninger på andre sektorer i en europæisk økonomi, der er integreret i de globale markeder. Inden for disse sektorer er konkurrencen særlig vigtig til gavn for forbrugere, vækst og beskæftigelse.

Statsstøtte i transportsektoren bidrager til at forebygge konkurrencefordrejninger

Den 2. august 2019 konstaterede Kommissionen, at markedsføringsaftalerne mellem den lokale Association for the Promotion of Touristic and Economic Flows (APFTE) og Ryanair¹⁰⁷ i Montpellier lufthavn er ulovlige i henhold til EU's statsstøtteregele. I perioden 2010-2017 indgik APFTE forskellige markedsføringsaftaler med Ryanair og dets datterselskab Airport Marketing Services (AMS), hvorefter luftfartsselskabet og dets datterselskab modtog betalinger til gengæld for at promovere Montpellier og omegn som turistdestination på Ryanairs websted. Disse betalinger gav Ryanair en selektiv fordel i forhold til konkurrenterne. Frankrig skal nu tilbagesøge den ulovlige statsstøtte på 8,5 mio. EUR fra Ryanair. Kommissionen undersøger i øjeblikket yderligere aftaler mellem offentlige myndigheder og luftfartsselskaber i de regionale lufthavne Girona og Reus¹⁰⁸ i Spanien.

Den 28. februar 2019 indledte Kommissionen en tilbundsående undersøgelse for at vurdere, om den danske og svenske offentlige støtte til Øresundsforbindelsen¹⁰⁹ er i overensstemmelse med EU's statsstøtteregele. I juni 2019 indledte Kommissionen endvidere en tilbundsående undersøgelse med henblik på at fastslå, om den offentlige finansieringsmodel for den faste jernbane- og vejforbindelse over Femern Bælt¹¹⁰ mellem Danmark og Tyskland var i overensstemmelse med EU's statsstøtteregele. Begge tilbundsående undersøgelser sker i forlængelse af Rettens annullation af Kommissionens afgørelser om godkendelse af støtten.

Den 16. december 2019 godkendte Kommissionen fem ordninger til støtte for søtransport i Cypern, Danmark, Estland, Polen og Sverige¹¹¹. Ordningerne tilskynder til at registrere skibe i Europa og bidrager til sektorens konkurrenceevne på verdensplan uden at forbrejle konkurrencen.

Statsstøtte til posttjenester: opretholdelse af lige konkurrencevilkår

Når en udbyder af posttjenester, typisk en etableret virksomhed, er pålagt en forpligtelse til offentlig tjeneste, sikrer statsstøttekontrol i postsektoren, at kompensation, der betales til denne udbyder, ikke forbrejler konkurrencen mellem etablerede postvirksomheder og nye markedsdeltagere.

Den 22. juli 2019 godkendte Kommissionen en kompensation for offentlig tjeneste på 171,74 mio. EUR, som Italien havde betalt Poste Italiane¹¹² for distribution af aviser og bogforlags og nonprofitorganisationers publikationer til nedsatte takster i perioden 2017-2019.

Den 14. juni 2019 indledte Kommissionen desuden en tilbundsående undersøgelse for at vurdere, hvorvidt visse kapitaltilførsler, som Danmark og Sverige har ydet til PostNord og Post Danmark, er i overensstemmelse med EU's statsstøtteregele¹¹³. Post Danmark er den nationale postoperatør i

¹⁰⁷ Sag SA.47867 Påstået støtte til Ryanair i Montpellier lufthavn, Kommissionens afgørelse af 2.8.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_sa_47867.

¹⁰⁸ Sag SA.33909 Påstået støtte til Ryanair og andre luftfartsselskaber og mulig støtte til Gerona lufthavn og Reus lufthavn, som findes på:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33909.

¹⁰⁹ Sag SA.52162 og SA.52617 Statsstøtte til fordel for Øresundsbro Konsortiet. Se: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_1468.

¹¹⁰ Sag SA.39078 Finansiering af den faste forbindelse over Femern Bælt, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_39078.

¹¹¹ Sag SA.51809 (Cypern), SA.52069 (Danmark), SA.53469 (Estland), SA.46380 (Polen) og SA.46740 (Sverige). Se: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6780.

¹¹² Sag SA.48492 Kompensation til Poste Italiane for nedsatte takster til forlag og nonprofitorganisationer 2017-2019, Kommissionens afgørelse af 22.7.2019, som findes på: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48492.

¹¹³ Sag SA.49668 og SA.53403 Påstået støtte til Post Danmark. Se: https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-3008_en.

Danmark og er et helejet datterselskab af PostNord, som ejes af den svenske (60 %) og den danske (40 %) stat.

10. Fælles indsats for at fremme en europæisk og global konkurrencekultur

I takt med at verdensmarkedet fortsat integreres, og flere og flere virksomheder er afhængige af globale værdikæder, er konkurrencemyndighederne mere end nogensinde før nødt til at øge deres samarbejde og nå til enighed om fælles standarder og procedurer. Effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne afhænger i stigende grad af samarbejdet med andre håndhævende myndigheder.

Kommissionen stod i løbet af året i spidsen for det internationale samarbejde på konkurrenceområdet, både på multilateralt og bilateralt plan. I 2019 fortsatte Kommissionen sit aktive engagement i internationale konkurrencerelaterede fora som f.eks. OECD Competition Committee, International Competition Network (ICN), Verdensbanken og FN's Konference for Handel og Udvikling (UNCTAD). Kommissionen er fortsat fast besluttet på at fremme en vidtrækkende konkurrencekultur samt lige vilkår på globalt plan, hvor virksomhederne kan konkurrere på deres egne meritter. I 2019 fortsatte Kommissionen indsatsen for at forbedre de internationale regler om subsidier. En reform af reglerne om subsidier er en af EU's vigtigste prioriteter i forbindelse med moderniseringen af WTO's handelsregler. Kommissionen bidrog også til en fælles forståelse, der blev opnået med konkurrencemyndighederne i G7-landene med hensyn til de udfordringer, som den digitale økonomi skaber for konkurrenceanalyser.

På bilateralt plan har Kommissionen planer om at medtage bestemmelser om konkurrence og statsstøttekontrol ved forhandlinger om frihandelsaftaler. I 2019 fortsatte Kommissionen forhandlingerne om frihandelsaftaler med Australien, Aserbajdsjan, Chile, Indonesien, New Zealand, Tunesien og Usbekistan og afsluttede forhandlingerne med Kirgisistan og Mercosur.

I 2019 fortsatte Kommissionen også samarbejdet om konkurrencepolitik og -sager med Kina og bekræftede igen aftalen om retningslinjer for den konkurrencepolitiske dialog mellem EU og Kina¹¹⁴ og aftalememorandummet om en dialog om statsstøttekontrol og Fair Competition Review System¹¹⁵. Kommissionens forhandlinger om en omfattende investeringsaftale med Kina er stadig i gang.

Kommissionen fortsatte også sit tekniske samarbejde om konkurrencepolitik og håndhævelse med EU's vigtigste handelspartnere, som Kommissionen har undertegnet aftalememoranda med. Med hensyn til nabolandene deltog Kommissionen i 2019 i overvågningen af gennemførelsen af EU's konkurrenceregler i lande som f.eks. Ukraine.

Endelig overvågede Kommissionen fortsat tiltrædelses- og kandidatlandenes overholdelse af deres konkurrencepolitiske forpligtelser i overensstemmelse med stabiliserings- og associeringsaftalerne.

Samarbejde med de nationale konkurrencemyndigheder inden for Det Europæiske Konkurrencenetværk

Siden 2004 har Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder samarbejdet gennem Det Europæiske Konkurrencenetværk (ECN)¹¹⁶. ECN har til formål at etablere en effektiv retlig ramme for håndhævelsen af EU's konkurrenceregler over for virksomheder, der deltager i grænseoverskridende forretningsmetoder, som begrænser konkurrence.

I 2019 fortsatte Kommissionen med at sikre en sammenhængende gennemførelse af artikel 101 og 102 gennem ECN. To af de vigtigste mekanismer til støtte for samarbejde i forordning (EF) nr. 1/2003¹¹⁷ er de nationale konkurrencemyndigheders forpligtelse til at underrette Kommissionen om en ny undersøgelse umiddelbart efter det første formelle

¹¹⁴ Se: https://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/agreement_tor_china_2019.pdf.

¹¹⁵ Se: https://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/mou_china_2019.pdf.

¹¹⁶ Kommissionens meddelelse om samarbejdet inden for netværket af konkurrencemyndigheder (EUT C 101 af 27.4.2004, s. 43, og EUT C 374 af 13.10.2016, s. 10).

¹¹⁷ Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 (EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1).

efterforskningsskridt og høre Kommissionen om påtænkte beslutninger. I 2019 blev der iværksat 138 nye undersøgelser inden for netværket, og 95 påtænkte beslutninger blev forelagt Kommissionen. Til sammenligning blev der iværksat 165 nye undersøgelser og forelagt 75 beslutninger i 2018. Disse tal omfatter også Kommissionens undersøgelser og afgørelser.

I tillæg til disse samarbejdsmekanismer, som er fastsat i forordning (EF) nr. 1/2003, sikrer andre dele af ECN-samarbejdet en sammenhængende håndhævelse af EU's konkurrenceregler. Netværket mødes regelmæssigt for at drøfte sager på et tidligt tidspunkt, politiske spørgsmål og forhold af strategisk betydning. I 2019 blev der afholdt 28 møder i horisontale arbejdsgrupper, og der blev nedsat sektorspecifikke undergrupper, hvor konkurrencemyndighedernes embedsmænd udvekslede synspunkter.

Opretholdelse af en regelmæssig og konstruktiv interinstitutionel dialog

Europa-Parlamentet, Rådet og de to rådgivende udvalg med deres specifikke roller over for europæiske borgere og interessenter er vigtige partnere i dialogen om konkurrencepolitikken.

Som svar på Parlamentets betænkning om Kommissionens årsberetning om konkurrencepolitikken 2017 (ordfører M. Reimon) fremhævede Kommissionen sagerne om skatteafgørelser, konferencen om den digitale tidsalder, miljøhensyn, støtte til de europæiske industrier og konkurrence som et af de ledende principper for det indre marked.

Kommissionens svar på Parlamentets beslutning om konkurrencepolitikken, som blev vedtaget den 31. januar 2019, blev fremsendt skriftligt den 3. juli¹¹⁸. Kommissionen glædede sig navnlig over Parlamentets støtte til en stærk og effektiv konkurrencepolitik, herunder dets støtte til styrkelsen af de nationale konkurrencemyndigheders kapacitet til at sikre en mere effektiv håndhævelse af EU's konkurrenceregler gennem det såkaldte ECN+-direktiv og til at sikre Kommissionen tilstrækkelige ressourcer og passende værktøjer til at målrette sine undersøgelser og afslutte dem hurtigt, også i forbindelse med forhandlingerne om programmet for det indre marked inden for rammerne af den næste flerårige finansielle ramme. I 2019 talte kommissær Margrethe Vestager flere gange i Parlamentet. I februar gav kommissær Margrethe Vestager fremmøde i Parlamentets Særlige Udvalg om Beskatning og deltog sammen med næstformand Valdis Dombrovskis også i et møde for lukkede døre i arbejdsgruppen om bankunionen under Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg for at drøfte statsstøttesagerne vedrørende Banca Carige og Nord LB.

I marts deltog kommissær Margrethe Vestager i den strukturelle dialog med Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg, hvor hun noterede sig Parlamentets støtte til Kommissionens arbejde inden for konkurrencepolitikken, som et vigtigt redskab til at skabe et åbent indre marked til gavn for borgerne.

Ud over bilaterale møder mellem kommissæren og individuelle medlemmer af Parlamentet fremlagde Kommissionens tjenestegrene fra GD for Konkurrence også tekniske præsentationer for medlemmerne af Parlamentet og deres ansatte.

Som en del af cyklussen for årsberetningen om konkurrencepolitikken 2018 deltog den fungerende generaldirektør for GD for Konkurrence i drøftelserne i Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg efter ordfører Yon-Courtins fremlæggelse af udkastet til betænkning. Kommissionen samarbejder med de to rådgivende udvalg i løbet af året.

Den 16. maj 2019 var kommissær Margrethe Vestager indbudt til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs 543. plenarforsamling med henblik på en udveksling af synspunkt med dets medlemmer om de konkurrencepolitiske udfordringer for den nye Kommission og det nye Parlament, navnlig med hensyn til den digitale økonomi og bæredygtig udvikling. Kommissær Margrethe Vestager nævnte udfordringerne for den nye institutionelle cyklus, f.eks. nye teknologier og innovation, den økonomiske væksts dynamik, effektiv beskatning, den grønne økonomi og en fremadskuende politik for klimaændringer.

¹¹⁸ Se: <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/spdoc.do?i=32005&j=0&l=en>.

Under det rumænske formandskab for Rådet i første halvår 2019 deltog kommissær Margrethe Vestager i en frokostdebat om industripolitik med De Faste Repræsentanternes Komité (Coreper) den 13. marts. Samme dag ledede formandskabet en en-dages arbejdsgruppe om konkurrence, hvor GD for Konkurrence havde lejlighed til at give medlemsstaternes konkurrenceattachéer teknisk orientering om forskellige konkurrencepolitiske spørgsmål. Emnerne på mødet varierede fra digitale udfordringer og industripolitik, konkurrence inden for landbrugs- og lægemiddelsektorerne, "kvalitetskontrol" og revision af den generelle gruppefritagelsesforordning til den seneste udvikling med hensyn til samarbejdsaftaler med konkurrencemyndighederne i Canada og Japan.

Dette møde blev den 6. maj efterfulgt af en opdatering om flere af disse emner med fokus på resultaterne på statsstøtteområdet i form af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, de særlige rådgiveres endelige om konkurrencepolitik i den digitale tidsalder og Eurobarometer-resultaterne med borgernes opfattelse af konkurrencen. I februar forelagde Kommissionen, repræsenteret ved GD for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter og GD for Konkurrence, de vigtigste konklusioner i rapporten om anvendelsen af konkurrencereglerne på landbrugssektoren i henhold til artikel 225, litra d), i forordning (EU) nr. 1308/2013 (forordningen om fusionsmarkedsordningen) for Rådets Specialkomité for Landbrug. Under det finske formandskab for Rådet i andet halvår 2019 deltog repræsentanter for GD for Konkurrence i drøftelserne i Gruppen på Højt Plan vedrørende Konkurrenceevne og Vækst om "En holistisk tilgang til EU's dagsorden: sammenkobling af industripolitikken og politikkerne for det indre marked og de tilknyttede tjenester" og fremlagde en ajourføring om "data og konkurrencepolitik i forbindelse med platformsøkonomien".